

VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE GEMEENTE DORDRECHT - DORDTSE DINSDAG D.D. 8 OKTOBER 2024

Vergaderzaal 5

1. Brief aan gemeenteraad met verzoek om in te spreken over Onderwijsrecht, Klokkenluiders en Vroegtijdig Schoolverlaten

Agendapunt 1 en 2 worden samen behandeld.

Voorzitter: De heer Struijk

Commissiegriffier: De heer Boogaard

Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Dhr. Aarden (Partij voor de Dieren)

Mevr. Balorian (VVD)

Dhr. Van den Berg (CDA)

Dhr. Gundogdu (Op ons Eiland)

Dhr. Hartmeijer (SP)

Dhr. Den Hartog (GroenLinks)

Dhr. De Heer (ChristenUnie/SGP)

Mevr. Van Herwijnen (Partij voor de Dieren)

Dhr. Kolkiliç (DENK)

Dhr. Laban (ChristenUnie/SGP)

Dhr. Van Leeuwen (Fractie van Leeuwen)

Dhr. Schalken-den Hartog (Beter Voor Dordt)

Mevr. Schnabel (PvdA)

Mevr. Stevens (PvdA)

Dhr. Stolk (VSP)

De voorzitter: Goedenavond, beste mensen. Het is 19.30 uur, dus ik stel voor, dat we gaan starten. Hartelijk welkom, de raads-, commissieleden die hier zitten. De wethouder, die misschien ook hier zit. Ja, die zit hier. Ja. En de griffier zit er ook. En ook de mensen op de tribune, welkom, de mensen die thuis meekijken de mensen die op het laatste nippertje nog binnenkomen. Allemaal hartelijk welkom. En uiteraard, de hoofdpersoon van het eerste kwartier, de heer Guerrouj, ook hartelijk welkom. En tweede kwartier, dan zal daar een ander zitten. Dat is de heer Maas, maar die zult u straks in ieder geval beter kunnen bekijken. En ik in ieder geval, want ik heb geen ogen in mijn achterhoofd. We gaan zoals gebruikelijk elkaar eventjes voorstellen voor met name de notulen, maar ook voor de mensen die thuis zitten misschien. En ja, laten we maar beleefd met de gast beginnen. Dus ik ga rechtsom en dan straks kom ik via mijnheer Boogaard, bij mij terug.

De heer Guerrouj: Ik ben de heer M. Guerrouj en ik kom inspreken voor het ja, het gebeuren, met betrekking tot het ROC Da Vinci College.

De heer Aarden: Tristan Aarden, Partij voor de Dieren.

Mevrouw Van Herwijnen: Irma van Herwijnen, Partij voor de Dieren.

De heer Laban: Vincent Laban, ChristenUnie/SGP.

De heer Gundogdu: Aydin Gundogdu, Op ons Eiland.

Mevrouw Stevens: Inge Stevens, PvdA Dordrecht.

Mevrouw Schnabel: Marije Schnabel, PvdA.

Mevrouw Balorian: Mailys Balorian, Dordtse VVD.

De heer Schalken-den Hartog: David Schalken, Beter voor Dordt.

De heer Van den Berg: Elco van den Berg, CDA Dordt.

De heer Den Hartog: Paul den Hartog, GroenLinks Dordrecht.

De heer De Heer: Robert de Heer, ChristenUnie/SGP.

De heer Van Leeuwen: Van Leeuwen, Fractie van Leeuwen.

De heer Kolkiliç: Masum Kolkiliç, DENK.

De heer Hartmeijer: Raymond Hartmeijer, SP.

De heer Boogaard: André Boogaard, commissiegriffier.

De voorzitter: En mijn naam is Leen Struijk en ik ben vanavond de voorzitter. En inmiddels is de heer Leo Stolk ook binnengekomen. Maar die is overbekend denk ik, in Dordrecht. En anders, gaat hij straks wel een vraag stellen, dan kunt u hem ook nog even van dichtbij zien. Goed, deze vergadering wordt gehouden vanwege het feit, dat de heer Guerrouj aangegeven heeft hier te willen inspreken over drie dingen, onderwijsrecht, klokkenluiders en voortijdig schoolverlaten. U heeft een brief met achtergrondinformatie kunnen zien. Inmiddels heeft de heer Guerrouj nog een heleboel andere documenten opgestuurd en die zijn in allerijl toegevoegd aan de stukken, achter een slotje. U zult ze wel kunnen zien. Maar als u ze nu gaat lezen, dan bent u om 23.00 uur klaar en zoveel tijd hebben we niet. Dus ik denk, dat u zich vooral moet concentreren op de heer Guerrouj. Straks, als we hiermee klaar zijn, dan komt de heer Maas. Die heeft verzocht in te spreken over het Leerpark. En er zijn ook in het verleden over dat parkeren in het Leerpark, door de heer Portier vragen gesteld. De vragen en antwoorden door het college gegeven, die zijn ook aan het agendapunt toegevoegd. We hebben voor beide sprekers in totaal een kwartier, dus we gaan snel beginnen. En de heer Guerrouj, die is hier meer geweest. Die weet, dat hij maximaal vijf minuten heeft en daar houdt hij zich altijd keurig aan. Ga uw gang, mijnheer Guerrouj.

De heer Guerrouj: De reden dat ik hier ben is mede, ja, omdat ik zelf ook een student ben. Tenminste, er lopen een paar rechtszaken tegen de school zelf. Ik merkte namelijk, dat studenten namelijk ten onrechte wordt uitgeschreven, geschorst van school, zonder de wettelijk vereisten. Denk aan, dat bepaalde studenten geschorst worden en nog steeds niet van onderwijzers verschaffen. Terwijl, eigenlijk het Educatie Beroepsonderwijs een artikel, 2.18 was het uit mijn hoofd. Er wordt namelijk geschetst,

dat als iemand wordt geschorst, dat hij alsnog van onderwijs ja, moet genieten. Dat gebeurt niet. Reeds is ook een maand of twee maanden geleden ook een uitspraak geweest van de Raad van State. Waarbij eigenlijk een student in het gelijk werd gesteld, die uitgeschreven werd. Daarnaast zie ik om me heen ook andere studenten, die eigenlijk ten onrechte worden uitschreven van school. Dan keren we eigenlijk terug met betrekking tot het vroegtijdig schoolverlaten. Zeggen bepaalde studenten van, ja, dat is namelijk een heel bekend probleem hier in Dordrecht, dat er eigenlijk studenten eigenlijk uitvallen. En niet ja, niet hun recht kunnen benutten met betrekking tot onderwijsrecht. Ik zag ook namelijk, dat er eigenlijk vorig jaar namelijk, ruim vier ton is uitgegeven aan subsidies aan de ROC Da Vinci College. Daar werd een hele project eromheen eigenlijk gebouwd, om juist bepaalde jongeren te ondersteunen die eigenlijk ja, net uit het bootje ja, uit het bootje vallen. Ja, het is eigenlijk kort gezegd. Verder, hebben we ook een hele document, alles aangeleverd met betrekking tot de onderwijsinspectie. Dat ROC Da Vinci College nooit eigenlijk nog '...' hebben ontvangen, maar vaak eigenlijk een herstelonderzoek plaats heeft gevonden. Herstelonderzoek vindt alleen slechts plaats, wanneer eigenlijk de school onvoldoende heeft gescoord. Is namelijk vaker het geval. Ja, ik ben eigenlijk geschrokken, dat eigenlijk nog nooit in, hier een onderzoek is over geweest, of iemand aan de bel heeft getrokken, aan ja, ik ben een beetje van geschrokken. En daarbij heb ik ja, want was, geen onderzoek gedaan en toen zag ik ook, dat er met betrekking tot inschrijvingen eigenlijk aan het kelderen is. Als je gewoon zelf zoekt, dat kan iedereen beschikken. AlleCijfers.nl en dan MBO/Da Vinci College, ziet u al vanaf 2017 was het 8000, 8500 studenten. En nu zitten we eigenlijk op ruim 7000 studenten. Is eigenlijk een hele verkeldering. Ja, dat wou ik eigenlijk inspreken om te kijken, of hier wat jullie eigenlijk hiermee kunnen doen. Of ja, ik weet niet wat jullie precies hiermee ja, kunnen verbeteren, zodat jongeren alsnog van de onderwijsrecht kunnen benutten en hun leven kunnen voortzetten.

De voorzitter: Dank u wel voor het inspreken. Of de mensen hier mogelijkheden zien tot verbeteren, weet ik niet. Maar ik weet wel, dat ze vragen aan u willen gaan stellen. En daar ga ik beginnen met mijnheer Kolkiliç, daarna mijnheer Hartmeijer en daarna mijnheer Van Leeuwen en, wat er verder volgt. Mijnheer Kolkiliç.

De heer Kolkiliç: Ja, dank, voorzitter. U gaf net aan, kijk maar of jullie dit kunnen verbeteren. Maar hoort dat niet te gebeuren via de studentenraad, studentenorganisaties, enzovoort?

De voorzitter: Mijnheer Guerrouj.

De heer Guerrouj: Dat is een echt een hele goede vraag, die u stelt. Want daar heb ik ook namelijk mijn documenten, bepaalde verslagen eruit, erbij toegevoegd. Studentenraad zelf, functioneerde niet. Ik heb namelijk bezwaar aangetekend.

Ik heb een heel artikel over geschreven. Dat het, studenten die in de Studentenraad zitten niet ja, democratisch waren gekozen. Ik had daarbij klacht ingediend. Uiteindelijk was ik ook verkozen om die verkiezing, om in de Studentenraad te komen. Het een of ander, ja, ik ben een persoon zoals u weet, ik ben gewoon regelrecht. En als ik bepaalde dingen foutief zie of bepaalde dingen zie, die niet worden nageleefd, dan breng ik dat tot aandacht. Maar dat werd namelijk niet gewaardeerd door het college van bestuur. Ja, door een van de redenen. Ik heb ook namelijk een filmpje over gesproken, bepaalde

misstanden die op school gebeuren. Daar wordt niet naar ja, niet gewaardeerd. En dan word je gelijktijdig, een schorsing wordt op jou gezet. Tot een verwijdering eigenlijk, tot ik, waar ik nu eigenlijk op zit.

De voorzitter: Mijnheer Kolkiliç, voldoende? Dan ga ik naar mijnheer Hartmeijer.

De heer Hartmeijer: Ja, dank. De brief van de inspreker spreekt over meldingen van misstanden en ook, dat klokkenluiders niet goed beschermd worden. Over wat voor misstanden hebben we het? Want dat bleek niet uit de brief heel duidelijk. En wat is uw ... Ja, hoe komt het, dat klokkenluiders dan niet die bescherming ervaren?

De voorzitter: Mijnheer Guerrouj.

De heer Guerrouj: Ja, dank u. Ik ben zelf eigenlijk een klokkenluider. En ik heb gemerkt, dat het eigenlijk gebeurt wanneer studenten eigenlijk spraakzaam zijn of bepaalde artikelen opschrijven en bepaalde misstanden, erover schrijven. Ik krijg van een school gelijktijdig een waarschuwing en een schorsing. Een besluit, dat je binnen vierentwintig uur aanwezig moet zijn. Daarbij ja, dan word je gelijktijdig verwijderd. Of, excuus, eerst geschorst. En met schorsing heb ik natuurlijk de stukken, die ik heb opgevraagd, zie ik namelijk ... De schorsing bedoelt eigenlijk een maatregel, die opgelegd wordt aan een student die ja, volgens hen niet aan de wettelijke of aan bepaalde regels houdt. Ja, dan word je eigenlijk gelijk geschorst, met voornemens om jou gelijktijdig te verwijderen. Want daar kwam ik ook later achter, dat die schorsing niet eens een straf was. Maar eigenlijk een besluit is genomen daar om eigenlijk ja, voornemens eigenlijk om jou gelijktijdig als persoon zijnde of als klokkenluider, jou te verwijderen van school. Daarbij ja, volgens mij ziet u al genoeg reviews die eigenlijk terug te bekijken zijn op Google, o op Trustpilot. En zelfs workshops die worden gegeven, bepaalde ... Mensen die eigenlijk daar langskomen, die er ook bepaalde klachten over hebben. Dat bepaalde dingen niet echt naar behoren ja, werken.

De voorzitter: Oké, dank u. Nog een vervolgvraag, mijnheer Hartmeijer?

De heer Hartmeijer: Ja. De misstanden bestaan dus eigenlijk als ik het goed begrijp, vooral tussen, van het schoolbestuur naar de leerlingen?

De voorzitter: Mijnheer Guerrouj.

De heer Guerrouj: Dat klopt. Als jij als student zijnde, een stem hebt en je gaat bepaalde dingen aankaarten, dan ben je eigenlijk niet welkom bent. En zoals ik zei, er is zelfs een uitspraak hierover geweest en er zijn alles en nog bezig '...'.

De voorzitter: Mijnheer Van Leeuwen.

De heer Van Leeuwen: Ja, voorzitter. Ik wil eigenlijk, dat het wat meer gaat leven zeg maar, voor me. Want ik vind uw brief met alle respect een beetje vlak, laat ik het even zo zeggen. En ik vind het prettig, als u ook een praktisch voorbeeld zou kunnen noemen van, dit zijn de misstanden, zo is erop gereageerd. U hoeft uiteraard geen namen te noemen. Maar wel, dat de commissie zich wat meer in kan leven in de problematiek.

De voorzitter: Misschien als aanvulling, algemeen hè. Dus niet uw eigen verhaal, maar gewoon van anderen.

De heer Guerrouj: Ik heb namelijk zelf ja, een voorbeeld. Iemand die naast me, zelfde opleiding ook deed, daarvoor. En uiteindelijk ging er iets mis bij een stage. Maar omdat namelijk, samenwerkingsovereenkomst is vastgesteld tussen stage en school, gaat de school niet luisteren naar de leerling. Leerling heeft een verhaal, er wordt geen onderzoek gedaan naar het verhaal. Met andere woorden, wat er precies is gebeurd. De school kiest gelijktijdig de kant van het stagebedrijf. En ja, de student die geen stage heeft, die wordt uitgeschreven. En ze zeggen hierbij, want is namelijk veel voorkomende probleem. Wanneer een student geen tot niet een stage heeft of een bedrijf waar die stage kan lopen, wordt die persoon gelijktijdig uitgeschreven. In plaats van, dat de school eigenlijk ja, de persoon, student bij handen neemt en zegt, luister, we gaan samen kijken naar een stage, waar jij je stage kan lopen en verder ja, kijken, uitkomen hierover.

De voorzitter: Mijnheer Van Leeuwen.

De heer Van Leeuwen: Er wordt dus vrij slecht gecommuniceerd, als ik zo uw verhaal hoor. Is er ook een ja, hoe moet ik dat noemen, een soort klachtenfunctionaris of zo? Iemand die klachten oppikt en die dan als bemiddelaar kan dienen?

De voorzitter: De heer Guerrouj, is die er?

De heer Guerrouj: Dat is een hele goede vraag, die u stelt. Het is niet gemakkelijk voor een student, om een klacht in te dienen. Het wordt eigenlijk bemoeilijkt. Er wordt namelijk zeven stappen eigenlijk opgestapeld, voordat je echt een klacht kan indienen. Je moet in eerste instantie in gesprek gaan, want docent komt daar niet uit. Dan ga je even terug naar een klachten, moet je een klacht richting bestuur sturen. Heb je een klacht richting bestuur gestuurd, zeggen ze, nee, dit kan niet, je moet eerst vertrouwenspersoon. Heb je een vertrouwenspersoon en die gaat jou eigenlijk proberen eigenlijk ja, geen klacht te laten indienen. Vervolgens, als je een klacht indient ja, dan wordt het automatisch eigenlijk afgewezen. Ik heb ook de jaarrapport bekeken. Er is geen enkele klacht, die eigenlijk gegrond is eigenlijk verklaard. Altijd ongegrond. En daar schrik ik eigenlijk enorm van.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Den Hartog.

De heer Den Hartog: Ja, dank u, voorzitter. Ja, net als de voorgaande collega's zit, ben ik nog een beetje zoekende. Want u zegt onder andere, uitgeschreven is onterecht. Werd al gevraagd naar de studentenraad en dan zegt u, die functioneert niet goed. Zijn dit soort dingen ook vastgelegd, wat zijn de procedures? En als een klacht niet gegrond wordt verklaard, dan ben ik eigenlijk meer geïnteresseerd in de onderbouwing ervan, of die wel of niet deugt, dan puur het aantal, wat wel of niet gegrond wordt verklaard. Kunt u daar toch wat meer over zeggen?

De voorzitter: Kunt u aangeven, waarom die klachten ongegrond verklaard worden?

De heer Guerrouj: Oké. Dat is heel simpel. Wat ik eerder zei, er is geen vooronderzoek geweest. En wat ze eigenlijk als feiten zien, is het verhaal van de andere partij, waarbij zij kennelijk een belang hebben. Een docent, die een bepaalde fout heeft gemaakt ja, die heeft een vast contract. Dus om die te ontbinden, dan komen bepaalde kosten erop. Dus die school, die ziet eigenlijk soort van financieel plaatje van, oké, wat kunnen we eigenlijk hier beste doen? Wat kunnen we eigenlijk, hoe is eigenlijk snelste oplossing? En sterker nog, als je meerderjarig bent, dan zit ook Halt niet erop. Er zit geen andere instanties die erop bijten van, luister, er is leerplicht, die is nu bij betrokken. Persoon is meerderjarig, ja, dan kunnen we het beste uitschrijven. Kijk maar en meestal gaat hij dan, student naar andere school. Zoals een andere student, die eigenlijk naar een andere school is gegaan. Uiteindelijk zit hij nu derde klas en functioneert gewoon alles naar behoren.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Den Hartog, ik denk, nog een laatste vervolgvraag?

De heer Den Hartog: Zeker. Duidelijk, wat u zegt. Maar wat ik dan ook wil weten, is dit ook zo mede, staat dit ergens? Of zijn het de afwegingen die u veronderstelt, dat het gaat om bijvoorbeeld, een vast contract is moeilijk te ontbinden. Of is dat ook genoemd?

De voorzitter: Kunt u daar als laatste dan nog antwoord op geven?

De heer Guerrouj: Nee, dat is zeker niet genoemd. Dat is namelijk mijn ja, onderzoeksrapport waar ik nog steeds mee bezig ben, heb ik nog niet, heb het helemaal niet afgerond. In de afwijzing wordt letterlijk wat ik eerder zei, u als student zijnde heeft dit en dit gedaan en dat is de reden van de schorsing. Punt. Er wordt ook geen wederhoor gepleegd. Want ik had namelijk bezwaren ingediend tegen de schorsing en dan pas later toen ik bepaalde wetsartikelen tot de orde had gebracht, dan pas hadden ze me uitgenodigd voor een verhoor.

De voorzitter: Maar nu gaat u het weer persoonlijk maken, moet u eigenlijk niet doen.

De heer Guerrouj: Nee, maar ik leg het gewoon een beetje uit. Want ook die rapporten, die ...

De voorzitter: Maar dan is het wel uw eigen verhaal.

De heer Guerrouj: Niet alleen mijn eigen verhaal, er zijn meerdere rapporten hier. Ook de, dus eigenlijk de Raad van State bij een andere student, waarbij student geen gelijk werd gesteld. Er werd geen wederhoor gepleegd. En ik heb met talloze ... Ik heb ook tot nu toe eigenlijk met zesentwintig studenten gesproken, die mee te maken hebben. En vaak wordt er geen wederhoor gepleegd.

De voorzitter: Goed, dank u wel. De tijd is om. Ik heb de vraag aan de collega's, heeft u voldoende informatie gekregen, om u een beeld te vormen van ja, de toestand die de heer Guerrouj schetst? Een korte reactie van mijnheer Gundogdu.

De heer Gundogdu: Voorzitter, ik had nog een aantal vragen willen stellen, maar gezien de tijd gaat dat niet lukken. Dus ik ben even aan het zoeken naar een modus, hoe ik die vragen wel kan stellen.

De voorzitter: Indienen schriftelijk, dat we er later een keer op terugkomen. Is dat een optie? Of gewoon mijnheer Guerrouj straks even spreken, dat kan natuurlijk ook. Maar we hebben hier gewoon ja, een kwartier en niet meer, want de andere inspreker moeten we ook recht doen. Mijnheer Kolkiliç, misschien hetzelfde voor u?

De heer Kolkiliç: Het is geen vraag, voorzitter, maar meer een reactie op wat u net aangaf. Kijk, er is heel vaak net de vraag gesteld van, noem iets concreets op. En merendeels van wat ik heb gehoord, zijn gewoon aannames. Dus eigenlijk kunnen wij er niet heel veel mee.

De heer Guerrouj: Daar wil ik op reageren. Als ...

De voorzitter: Ja, ik denk, dat we dat nu even niet gaan doen, want de tijd is om. Dan vraag ik liever aan de collega's. Herkent u een beetje, wat de heer Kolkiliç zegt als conclusie? Ik zie veel mensen knikken, weinig mensen schudden. Dan denk ik dat we het voor nu hierbij moeten laten en dat altijd de vrijheid heb, om straks met mijnheer Guerrouj in de wandelgangen nog eventjes te spreken. Maar wij gaan nu naar de volgende inspreker. Dus ik vraag u vriendelijk, of u daar wil gaan zitten. Dan kan de heer Dekker uw plaats innemen.

De heer Guerrouj: Sorry. Als ik nog één zin mag toevoegen? In de stukken die zijn geleverd, daar ziet u eigenlijk bewijzen. Ook met betrekking tot de beoordeling van de Onderwijsinspectie.

De voorzitter: Ja, dat is een toevoeging. U kunt ze dus allemaal lezen, want er staan een heleboel stukken. Mijnheer Maas. En u mijnheer Guerrouj, bedankt voor het inspreken.

2. Beantwoorden door het College artikel 40-vragen RvO van de fractie SP over Parkeren op het Leerpark - Antwoordbrief artikel 40/41

Agendapunt 1 en 2 worden samen behandeld.

De voorzitter: Mijnheer Maas, we hebben al aangegeven, dat u komt inspreken met betrekking tot het parkeren op het Leerpark, het betaald parkeren.

U heeft gehoord, dat u vijf minuten krijgt. En misschien voor alle duidelijkheid nog, mijnheer Maas, die werkt op het Leerpark. Is examensecretaris, als ik het goed begrepen heb. Aansluitend aan uw verhaal, mogen zij vragen gaan stellen. En een examensecretaris is altijd heel secuur, dus u gaat zich vast aan de tijd houden.

De heer Maas: Zeker. En schorsen is onderdeel van mijn werkzaamheden. Zoals u weet, is het Leerpark sinds 1 januari onder een parkeervergunningstelsel gebracht. Ik betaalde elke maand dertig euro voor de parkeervergunning en dit bedrag wordt op het salaris ingehouden. Ik had geen problemen met parkeren, want elke morgen ben ik om 8.00 uur op school en kan ik voor de deur parkeren, ook vóór de invoering van het vergunningstelsel. Met 9,5 miljoen auto's in Nederland moet parkeren echter worden gereguleerd. Dus ik heb er geen bezwaar tegen dat, tegen dit stelsel als zodanig, maar wel tegen de wijze waarop dit is ingevoerd. Ik had geen vergunning op elk, op kenteken, dus ik moest elke dag een app aanzetten en zo eens in de maand, vergeet ik dat. Dat

levert mij acuut tachtig euro boete op, want handhaving is zeer strikt. Uit de beantwoording van de schriftelijke vragen blijkt, dat in de maanden januari tot met mei voor bijna veertigduizend euro aan boetes is uitgedeeld. We praten hier niet over de halve stad, maar over zes straten op het Leerpark. In zes straten op het Leerpark is voor veertigduizend euro boetes uitgedeeld en zijn er honderdzeven bezwaarschriften binnengekomen. Ik zie een bezwaarschrift, voorzitter, als een gratis advies. En ik denk, dat deze adviezen kort gezegd luiden, hier klopt iets niet. Er zijn collega's die de parkeerregime zien, als een verdienenmodel voor de gemeente Dordrecht. Maar ik ga uit van de goede bedoelingen van de wethouder, dus zover ga ik niet. Uiteraard heb ik bezwaar gemaakt tegen de opgelegde boete, ik heb immers een parkeervergunning. Maar het antwoord van de gemeente is, dat nu eenmaal niet alle docenten op, een parkeervergunning op kenteken verstrekt kunnen worden. Precies op dit punt vraag ik de raad, om een correctie aan te brengen. We leven in 2024. Natuurlijk is het mogelijk om, naast alle inwoners van de binnenstad ook een beperkte groep docenten op het Leerpark, een vergunning op kenteken te geven. Pas bij de beantwoording van de vragen werd mij duidelijk, dat een paar medewerkers van het Da Vinci College een deeltijdvergunning hebben en de, en om deze reden geen vergunning op kenteken kan worden verstrekt. Twee kentekens op één vergunning die elkaar uitsluiten. Dat is niet echt rocket science, daar hebben we computers voor. Bovendien is het zo, dat op het Leerpark gewoon kan worden geparkeerd zonder vergunning, moet dan uiteraard worden betaald. Maar het is dus niet zo, dat alle parkeerplaatsen op het Leerpark zijn vergeven aan de honderdzeventig vergunninghouders, die zijn toebedeeld aan het Da Vinci College. Kort voor de zomervakantie is mij duidelijk geworden, dat je een app een paar dagen vooruit kan aanzetten. Dit heb ik gedaan, maar ik ontving alsnog een boete. Nu ben ik er klaar mee, dit gedoe levert mij teveel stress op. Ik heb mijn parkeervergunning opgezegd en parkeer voortaan op de naastgelegen woonwijk, bijvoorbeeld in de Wijnie Jabaaijlaan. Voor degenen die haar gekend hebben, zij draait zich nu om in haar graf bij het zien van, zoveel bestuurlijk onvermogen. Dus nogmaals het dringende verzoek, graag voor docenten van het Da Vinci College een parkeervergunning op kenteken en stoppen met dat gedoe, met een niet goed werkende app.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Maas, voor uw verhaal. En u was kort, maar bondig. Mevrouw Van Herwijnen mag eerst.

Mevrouw Van Herwijnen: Ja, dank u wel. U geeft aan, dat u het systeem an sich prima vindt, maar dat het gaat om de werking van de app. Dus dat de app onvoldoende functioneert. Klopt het dan, dat u zich wel aanmeldt in de app, maar dat dat onjuist wordt geregistreerd alsof u dus geen parkeervergunning op dat moment heeft?

De voorzitter: Mijnheer Maas, meldt u zich wel aan?

De heer Maas: Natuurlijk meld ik me aan.

De voorzitter: Dat is dui...

De heer Maas: En ik heb een vergunning. Maar als ik me niet aanmeld, ondanks het feit dat ik een vergunning heb, krijg ik een boete. Dan komt de boa langslopen. Dan zeg ik van, wacht even, ik heb een vergunning. Zet mijn app nu aan, want dat ben ik vergeten

dan. Maar nee, je kan je beklag indienen bij de gemeente. Dat heb ik vijf keer gedaan en nu wordt het te gek, dus ik heb mijn vergunning opgezegd. Maar je hebt dus een vergunning en daarnaast moet je elke dag een app aanzetten. En als je die app, oké, dan zet ik die app aan, telefoon er naartoe pak. Ja, lopende parkeeractie. Hoezo een lopende parkeeractie? Ik heb helemaal nog geen app aangezet. Probeer ik die actie te verwijderen, lukt niet. Ja, dan krijg ik dus alsnog een boete. Ja. Begrijpt u, dat dit toch wel lastig is?

De voorzitter: U begrijpt het, mevrouw Van Herwijnen?

Mevrouw Van Herwijnen: Niet helemaal. Maar het ligt misschien aan de app.

De voorzitter: Het ligt aan de app waarschijnlijk, ja. Mijnheer Hartman gaat ook een vraag stellen. Misschien dat andere vragen u toch uiteindelijk, tot een conclusie doen komen.

De heer Hartman: Ja, dank, voorzitter. Ja, ik zou toch iets meer willen weten over de parkeerplaats zelf hè. Want ik begrijp dat, parkeerplaats is natuurlijk ook voor derden te gebruiken tegen betaling. Maar, en daarvoor is de parkeerplaats dus ook in de avonduren in gebruik. Maar hoe aannemelijk is het, dat docenten als ze niet werken op een bepaald dag of klaar zijn met werk, daar blijven parkeren? Dus is er niet gewoon sprake van een soort natuurlijk verloop van de parkeerplaats, waardoor je dus uit de voeten zou kunnen met een kentekenvergunning? Is dat niet een extra argument, om het zo te doen?

De voorzitter: Mijnheer Maas.

De heer Maas: Ik denk dat dat zo is, inderdaad. Er zijn, ik heb ze niet geteld misschien tweehonderdvijftig parkeerplaatsen, waarvan er op honderdzeventig plaatsen een vergunning wordt verstrekt. Maar je kan overal parkeren.

Dus als er door docenten niet wordt geparkeerd, kunnen deden daar parkeren. Die moeten dan gewoon bij de parkeermeter of via de app zelf betalen dan, zeg maar. Ja, klopt. Ja, ja.

De voorzitter: Mijnheer Hartmeijer nog.

De heer Maas: Dus zie ik geen enkel bezwaar tegen het verstrekken van een vergunning op kenteken.

De voorzitter: Mijnheer Hartmeijer.

De heer Hartmeijer: Als ik zo begrijp, dan ziet de heer Maas dus niet de noodzaak van de, het hele circus met die app, vanwege de niet torenhoge bezetting. Als ik het zo begrijp.

De voorzitter: Mijnheer Maas, u heeft niks met de app.

De heer Maas: Ik heb niks met de app, voor mij hoeft die app niet. En de bezetting van het parkeergebeuren op het Leerpark, daar heb ik niet zo'n beeld van. Ik zet mijn auto neer en dat was het dan verder dus. Maar ik zie niet, wat die app toevoegt. Het is alleen maar hinderlijk, want je krijgt een boete voor iets, wat je niet hebt misdaan.

De voorzitter: Mijnheer De Heer.

De heer De Heer: Ja, voorzitter, een korte vraag. Ik hoor, dat inderdaad inspreker niet per se iets tegen het systeem heeft, maar dat de app gewoon heel onhandig werkt. Omdat ik begrijp, de ene keer gaat het wel goed en soms gaat het toch mis. Dat is me nog niet helemaal duidelijk, hoe die techniek dan in elkaar zit. Hebben meerdere, hebben alle collega's dit om de zoveel tijd? Of, is er ook een deel van de collega's die zegt, bij mij gaat het altijd goed? Daar ben ik dan even benieuwd naar. En zou er ook nog iets kunnen zitten van hè, net als met de ov-chipkaart. Dat was ook een heel ding bij stations, waar je niet door het poortje heen moest. Vergaten ook heel veel mensen het in het begin en ging het gaandeweg, al is dat heel vervelend in het begin dat dat dan toch mis gaat, steeds beter. Hoe verhoudt zich dat tot deze situatie?

De voorzitter: Twee vragen dus eigenlijk. Hebben alle mensen hier last van? En de andere vraag is, zijn het geen aanloopproblemen? Als ik het even vertaal.

De heer Maas: De irritatie bij docenten op het Da Vinci College ten aanzien van deze app, is zeer groot. Ja. En mijn directe collega's waar ik veel mee praat, die ook een parkeervergunning hebben. Die spreek ik regelmatig, want we trekken ook een beetje samen op in dit verhaal dan zeg maar, eigenlijk. Die lopen tegen dezelfde problemen aan. Kijk, in aanvang dacht ik nog van, oké, ik ben suf, ik vergeet het wel eens. Maar er zijn heel veel mensen, die het wel eens vergeten. In aanvang dacht ik ook van, ik ben niet zo handig met de telefoon, het ligt aan mij. Maar er zijn toch meer collega's die met het probleem van die, tegen die app aanlopen. Dat er al een lopende parkeeractie is, zo heet dat, terwijl je die parkeeractie nog aan moet zetten.

En die kan je dan ook niet verwijderen, die lopende parkeeractie. En wat ik net zei in mijn verhaaltje, je kan, maar dat bleek bij mij pas later, een paar dagen vooruit die parkeerapp aanzetten. Dat heb ik gedaan, kreeg ik alsnog een boete. Dan weet ik het niet meer. Ja.

De voorzitter: Mijnheer Van den Berg.

De heer Van den Berg: Dank, voorzitter. Ja, een helder verhaal. En ik begrijp zeker ook de frustratie rondom de app. U zegt inderdaad van, de oplossing zou kunnen zijn, een vergunning op kenteken. Maar wat ik begrijp ook uit uw verhaal is, dat er een honderd zestig of honderd zeventig parkeer, vergunningplekken zijn verstrekt aan Da Vinci. Maar als iedereen natuurlijk een vergunning op kenteken krijgt, dan vervalt de controle zeg maar, op die honderd zeventig toegewezen plaatsen. Zou het kunnen, dat als alle docenten met een kentekenregistratie komen, tweehonderdtien bijvoorbeeld, alle parkeervakken zouden kunnen bezetten. Of hoe, zie ik dit ...

De voorzitter: Mijnheer Maas geeft u wat licht.

De heer Maas: Nee, dat werkt niet zo. Je moet, ik moet bij de werkgever een vergunning aanvragen dus. En als de werkgever zegt, de vergunningen zijn op, dan krijg je dus geen vergunning.

De voorzitter: Mijnheer Van de Berg.

De heer Van den Berg: Dus het, dus er zijn honderd zestig plaatsen. En dat betekent dus ook, dat er dus maar honderd zestig medewerkers zijn, die een vergunning ...

De heer Maas: Honderd zeventig.

De heer Van der Berg: Of honderd zeventig, sorry. Honderd zeventig vergunningen worden verstrekt. Het is niet zo, dat er honderd zeventig vakken zijn en dat het is, wie het eerst komt, wie het eerst maalt en iedereen heeft recht erop.

De voorzitter: Volgens mij, heeft mijnheer Maas het antwoord al gegeven. Maar doe dan maar mondeling. Nog één keer, kort.

De heer Maas: Ik weet niet precies, hoeveel parkeervakken er zijn. Dat zijn er meer dan tweehonderd in ieder geval. En er zijn honderd zeventig vergunningen toebedeeld aan het Da Vinci College. Dus als je, je moet een vergunning aanvragen. Ja.

De voorzitter: Mijnheer Kolkiliç.

De heer Kolkiliç: Dank, voorzitter. U bent dan van het Da Vinci College. Op het Leerpark bevinden zich meerdere onderwijsinstellingen. Hoe ervaren zij het, de docenten daar? Heeft u contact met hen?

De voorzitter: Weet u iets van de andere scholen?

De heer Maas: Ja, u, dat is heel grappig om dat te zien. U zou eigenlijk eens op bezoek moeten komen en dan een personeelsingang nemen. Dan hangen overal affiches, parkeerapp aanzetten. Weet je wel? Dus ook bij andere scholen is die irritatie wel groot. Ja. En ik neem ook aan, dat die met het aanzetten van die app, tegen dezelfde technische problemen aanlopen. Want dat is het dus.

De voorzitter: Mijnheer Schalken.

De heer Schalken-den Hartog: Ja, voorzitter, dank u wel. Het lijkt mij uit het verhaal en uit ook de andere reacties op andere vragen, dat het vooral de app is die gewoon niet goed werkt. En ik kan me ook zo voorstellen, dat inderdaad collega's hem misschien niet altijd uitzetten, waardoor dus een ander hem ook niet meer aan kan zetten. Of weet ik veel, wat het is. Maar lijkt mij vooral een opdracht, om daar een technische oplossing voor te verzinnen. Want ik kan me ook niet voorstellen, dat die er niet is. Is het een idee, dat mensen vanuit de onderwijskant wellicht met de afdeling parkeren, samen gaan kijken naar een oplossing? Ik bedoel, die frustratie, die gaat ook niet werken zo op deze manier.

De voorzitter: Goed. Zou dat een idee zijn?

De heer Maas: Die oplossing, die is er. Een vergunning op kenteken.

De voorzitter: Dat is in ieder geval, de mening van de heer Maas. Ik kijk even rond. U heeft ruim de gelegenheid gehad na het verhaal, om uw vragen te stellen. U hebt antwoorden gekregen. De heer Portier, die hier niet meer is maar waardig vervangen wordt, die heeft ook antwoorden gekregen op zijn vragen. Eerste vraag daarover. Kan dat gewoon ter kennisname worden aangenomen, de beantwoording van die vragen? Ik hoor niemand, nee zeggen.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer Schalken.

De heer Schalken-den Hartog: Ja, de beantwoording van die vragen wel. Maar die beantwoording van die vragen zijn nog geen oplossing van, wat hier ...

De voorzitter: Daar kom ik nu mee. Dat is wat betreft, de vragen van de heer Portier. Kunnen we die als afgehandeld beschouwen, ter kennisname. Dan komen we bij deze mijnheer terecht, met zijn verhaal en hoe het eraan toe gaat aan het Leerpark. Ik merk aan u, dat daar toch een aantal niet zo gelukkig mee zijn. Er zijn natuurlijk een paar opties. U kunt daar nieuwe vragen over stellen, artikel 40-vragen. U kunt een motie indienen. Maar het is aan uzelf, om daarmee aan de slag te gaan. En ik denk dat het vreemd zou zijn, als niemand de handschoen oppakt. Mijnheer Hartmeijer.

De heer Hartmeijer: Goed, ik vond om te beginnen, de opmerking van de heer Schalken eigenlijk wel een goede. Of wij vanuit de commissie misschien de opdracht kunnen geven, of ik weet niet hoe dat precies werkt, om eens die app even door te lichten.

Want misschien zijn er gewoon technische dingen, die gewoon niet kloppen en moet de software gewoon geüpdatet worden, of iets dergelijks. Maar goed, is niet echt mijn ...

De voorzitter: Ik denk, dat de commissie niet de opdracht kan geven, maar ...

De heer Hartmeijer: Nee, is niet onze rol. Maar ik zeg, ik gooi maar even in de groep.

De voorzitter: Commissie kan natuurlijk wel een gesprek aanvragen met de organisatie, die achter de app zit, hoe dat precies zit. Mijnheer De Heer.

De heer De Heer: Zou ik toch nog één vraag mogen stellen, voorzitter?

De voorzitter: Als het een hele korte is.

De heer De Heer: Ik was even benieuwd, omdat er wel een aantal bekeuringen zijn gekomen. U maakt op dat moment bezwaar. U kunt ook aantonen, dat u een vergunning heeft. Wordt hij dan kwijtgescholden, ondanks dat het een hoop extra werk is?

De voorzitter: Daar heeft hij volgens mij, al antwoord op gegeven.

De heer De Heer: Oké.

De voorzitter: Hij wordt niet kwijtgescholden, hè?

De heer Maas: Het antwoord is, nee. Ik heb vijf bekeuringen, geloof ik. Maar het gaat niet over dubbeltjes. Het gaat nu voor nou ja, het gaat om grote bedragen. Dat zou je dan verwachten. Oh mijnheer Maas, we hebben het nagekeken, u heeft een vergunning, sorry. Nee, maar dat is het niet zo. Want ik krijg keurig antwoord overigens hè, die administratie loopt wel heel erg goed hier zo bij de gemeente. En ik word ook keurig gehoord en zo door parkeerbedrijf, maar die bekeuring wordt niet kwijtgescholden. Je hebt niet aangezet. Althans, ik kan niet bewijzen, dat ik hem wel aangezet. Dat is dan ook nog weer. Ik heb een collega, die screenshot maakt nu van die apps en wij gaan samen ... Ik heb, dat is de volgende stap dan in de procedure, beroep aantekenen bij een rechtbank. Dus dit komt voor de rechter. En nog eentje, als ik even mag, voorzitter.

De voorzitter: Tien seconden.

De heer Maas: In augustus hebben er mensen een bekeuring voor nul euro gekregen, een waarschuwing. En dat vind ik dan ook gek. Ik heb nu vijf bekeuringen staan en wordt er in augustus ineens gewaarschuwd. Snap ik niet.

De voorzitter: Dat lijkt me logisch, dat u dat niet snapt. En ik denk, dat de commissie het ook niet snapt. Maar het is aan de commissie, om hier ja, zeg maar de handschoen op te pakken en mee aan de slag te gaan. Mijnheer Schalken, laatste opmerking.

De heer Schalken-den Hartog: Ja. Ik vind dit wel erg makkelijk en erg terugleggen. Volgens mij, is de wethouder ook betrokken geweest bij de beantwoording van de vragen. En ik kan me niet voorstellen, dat gehorende deze vergadering dat wij kunnen verwachten, dat de wethouder dat op gaat pakken.

De voorzitter: Maar de wethouder zit er niet bij nu.

De heer Schalken-den Hartog: Nee, maar de wethouder, die is wel betrokken geweest bij de beantwoording en die krijgt dit ook terug.

De voorzitter: Goed.

De heer Schalken-den Hartog: Het zou heel flauw zijn, als ...

De voorzitter: Ik wil het op me nemen, om de wethouder uw bevindingen te vertellen. En zeggen, dat wij als commissie in feite willen, dat hij gewoon even hiermee aan de slag gaat.

De heer Schalken-den Hartog: Dan kunnen we hem ook gewoon een appje sturen. Maar dan ga ik er wel vanuit, dat hij daarmee aan de slag gaat.

De voorzitter: Ik spreek hem wel eens. Komt goed. Mijnheer Maas, ik dank u voor uw inspraak. En ja, sterkte met alle frustraties en we hopen van harte, dat het snel opgelost

wordt. En de collega's die hier zitten en vertrekken, graag uw spulletjes meenemen, ook lege flesjes en dergelijke. Dan kunnen straks anderen aan een schone tafel gaan zitten.

3. Raadsinformatiebrief over Bodemdaling en Funderingsproblematiek (technische sessie) - Raadsinformatiebrief

Voorzitter: De heer Struijk
Commissiegriffier: De heer Boogaard
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:
Dhr. Aarden (Partij voor de Dieren)
Dhr. Van den Berg (CDA)
Dhr. Damen (PvdA)
Dhr. Van Dam Timmers (CDA)
Dhr. Gundogdu (Op ons Eiland)
Dhr. Hartmeijer (SP)
Dhr. Den Hartog (GroenLinks)
Mevr. Van Herwijnen (Partij voor de Dieren)
Dhr. In 't Veld (VSP)
Dhr. Kolkiliç (DENK)
Dhr. Laban (ChristenUnie/SGP)
Dhr. Van Leeuwen (Fractie van Leeuwen)
Dhr. Noldus (VVD)
Dhr. Schalken-den Hartog (Beter Voor Dordt)

Portefeuillehouder: H. van der Linden

De voorzitter: Goedenavond, beste mensen. Welkom bij deze sessie, waar het gaat over bodemdaling en funderingsproblematiek. En dat welkom, dat heet ik de raads- en commissieleden. Dat heet ik wethouder Van der Linden, die achter mij zit. En namens het college uiteraard ook de anderen, die achter mij zitten als publiek, die heet ik welkom. En de mensen die thuis misschien met ons meekijken, fijn dat ze er zijn. Er zijn ook al een paar gasten denk ik, van het rondetafelgesprek wat later op de avond plaats gaat vinden, over dezelfde problematiek. En in ieder geval zijn er nu twee mensen, die u aan het eind van de tafel ziet zitten. Ze zullen zich straks nog wel voorstellen, maar alvast aangeven. Mevrouw Kelder achteraan, die is programmamanager Groenblauw. Die gaat een presentatie geven. En de heer Van Es, die gaat over water en riolen en technische toestanden allemaal. En zij willen graag weten, wie jullie zijn en dat willen de kijkers thuis ook. En het moet ook voor het verslag. Dus ik ga deze keer linksom en dan eindigen we straks vanzelf hier.

De heer Boogaard: André Boogaard, commissiegriffier.

De heer Hartmeijer: Raymond Hartmeijer, SP.

De heer Kolkiliç: Masum Kolkiliç, DENK.

De heer Van Leeuwen: Van Leeuwen, Fractie van Leeuwen.

De heer In 't Veld: Richard in 't Veld, VSP.

De heer Den Hartog: Paul den Hartog, GroenLinks Dordrecht.

De heer Van den Berg: Elco van den Berg, CDA Dordt.

De heer Van Dam Timmers: Jan van Dam Timmers, CDA Dordrecht.

De heer Noldus: Robin Noldus, Dordtse VVD.

De heer Schalken-den Hartog: David Schalken-den Hartog, Beter voor Dordt. Maar ik dacht eigenlijk, dat ...

De voorzitter: Ja, laten de gasten ook maar even. Dan kunnen ze eventjes oefenen met het knopje indrukken en zo.

Mevrouw Kelder: Goedenavond. Elle Kelder, opgavemanager Groenblauw Stad.

De heer Van Es: Ook goedenavond. Paul van Es, teamleider Water en Riolen.

De voorzitter: Mijnheer Schalken? U bent al geweest, hè?

De heer Damen: Leo Damen, PvdA.

De heer Gundogdu: Aydin Gundogdu, Op ons Eiland.

De heer Laban: Vincent Laban, ChristenUnie/SGP.

Mevrouw Van Herwijnen: Irma van Herwijnen, Partij voor de Dieren.

De heer Aarden: Tristan Aarden, Partij voor de Dieren.

De voorzitter: En mijn naam is Leen Struijk en ik mag vanavond u voorzitten. Goed, waarom deze vergadering? Er is een bekend programma, Heel Holland Zakt. Is niet origineel natuurlijk, maar daar gaat het vanavond over. Niet heel Holland, maar wel een heel groot deel van Holland. De bodem zakt en dat heeft grote gevolgen voor alles in de grond, onder andere funderingen, riool en wat er allemaal nog meer zit. Omdat dat ook in Dordrecht op behoorlijk grote schaal speelt, hebben we een informatieve brief ontvangen van het college. Daar wordt uitgelegd, hoe het in Dordrecht speelt. Wat er allemaal al duidelijk is, maar ook wat er nog onduidelijk is. Intussen hebben we een nieuw kabinet, dat zal u bekend zijn. Dat kabinet is ook bezig en er is daardoor ook vast wel weer actuele informatie voor de technische presentatie, die we zo meteen gaan krijgen. Verder, als raad hebben we een paar technische vragen gesteld, die beantwoord gaan worden. En ik wijs u er ook op alvast, ik heb het net ook al zachtjes gezegd, maar nu nog een keertje door de microfoon, dat er straks nog een sessie is. Tussen die twee sessies hebben we wel een kleine pauze ingeroosterd. Maar alvast dank voor de experts, die bereid zijn om ook straks later op de avond ons bij te praten en met ons te praten. Wat mij betreft, kunnen we nu gaan beginnen aan de presentatie. Ik ga het woord geven aan mevrouw Kelder. En vooraf heb ik aan haar nog één vraag. Wat heeft u het liefste,

dat iemand zijn vinger opsteekt zodra die iets niet begrijpt, of doen we het aan het eind? Ik laat aan u de keus.

Mevrouw Kelder: Ik vind het allebei goed.

De voorzitter: Dan zien we vanzelf, hoe het loopt.

Mevrouw Kelder: Dan kunnen we tenminste het oplossen, wat er ...

De voorzitter: We merken het wel. Ja?

Mevrouw Kelder: Prima.

De voorzitter: We moeten alleen wel op tijd klaar zijn.

Mevrouw Kelder: Het zijn drie delen, die ik vertel. En er was gevraagd om niet te veel te vertellen, omdat de raadsinformatiebrief duidelijk was. Kreeg ik te horen. Maar voor de mensen die kijken, hebben misschien de raadsinformatiebrief niet. Dus daar heb ik iets zeg maar, aan toelichting in de intro en daarna behandel ik de vragen.

De voorzitter: Mag ik heel even onderbreken? Misschien nog dat goed is, als u nog even teruggaat naar de vorige sheet. En dat de raads- en commissieleden er eventjes heel goed naar kijken, want dit is voor u belangrijk deze avond. En mogelijk heeft u thuis dat bestudeerd. Maar niet iedereen komt daaraan toe, want sommigen hebben een hele drukke werkdag. Maar het gaat dus eigenlijk gewoon over deze vraag hè. En we krijgen vast en zeker wat technische informatie over ons heen, maar daar kunnen wij niet zo heel veel mee. Het gaat om deze vragen, dus knoop ze in uw oren. Mijnheer Van Dam Timmers.

De heer Van Dam Timmers: Ja, dank, voorzitter. Misschien kan ik dat, ook wel een klein beetje deze vragen toelichten. In de voorbereidingen heb ik onder andere met Robin Noldus, hierover nagedacht in deze sessie. Van ja, wij kunnen ons technisch heel erg goed laten voorlichten, maar als gemeenteraadsleden hebben we daar stiekem niet zo heel veel aan. Wij hoeven geen betontechnoloog te worden of funderingsspecialist. Maar we moeten wel bekijken, wat we kunnen betekenen voor onze inwoners. Dat is uiteindelijk het doel van deze sessie en ook van deze vragen. En ik hoop, dat we daar vandaag verder op komen.

De voorzitter: Prima aanvulling. Dan weet u allemaal, waar u aan toe bent nu en waar u op moet letten.

Mevrouw Kelder: En ik hoop, dat ik de vragen beantwoord, anders hoor ik het wel. Dit is de intro, die gaat over het type fundering en een oplossingsrichting. En we hebben nu vooral aandacht voor de bodemdaling voor niet-onderheide panden. En de problematiek dus met ook, de problematiek die speelt bij die ondiepe funderingen. Dan heb je, vooral in Dordrecht is bekend de houten palen. Die hebben we eigenlijk van 1988 tot 2012 aan de orde gehad. Daar zijn twaalfhonderd hè, geconstateerd houten palen en daar zijn er achthonderd van opgeknapt, dus het is niet opgelost. Hoeveel hadden zich ingeschreven voor nog een keertje?

De heer '...': Ik geloof, twee of drie.

Mevrouw Kelder: Twee of drie. Dus we vragen regelmatig, of nog mensen dat wel willen doen. Maar het kan ook zijn, dat er al wel is gedaan en dat ze het niet melden. Dat kan ook. Dus we weten het niet zeker. Maar het gaat dus over de rechter hè, dus de niet-gefundeerde. En dat, die hebben wel een fundering, maar die zijn gewoon niet diep en zakken dus met de bodem mee. Dat is de problematiek, die speelt. Dit plaatje heb ik van een van de aanwezige technische mensen zeg maar, van KCAF. Dat is voormalig, ook van Ad van Wensen, de Dordtenaar die dat heeft opgezet. Dan is het eigenlijk hè. We hebben het hier in Dordrecht al die funderingsproblemen, vooral op het object met het huis of een bouwblok, kunnen oplossen. Maar hier speelt ook eigenlijk wel de ja, moeten we het niet ook groter aanpakken? Omdat de woningen vaak, het ja, het kost heel veel hè, is het idee. En er moet ook nog heel veel aan verduurzaming gebeuren en zo iets. Dus dat laat ik aan de techneut over, kunnen jullie even vragen. Ik begrijp niet teveel, maar ik ga er in ieder geval niet op in. Dit plaatje is interessant omdat, hierop kan je zien, dat staat er ook, de schatting van de percentage ondiepe funderingen per wijk. En dus dit plaatje zegt alleen dat en niet, welke woningen dat zijn.

Het is niet bekend, welke woningen dat precies zijn. Dat doen we expres, we weten het ook niet. Maar we kunnen wel ook met de snelheid van dalen van de woningen denken van, dat zal wel een, eentje op, niet gefundeerd zijn, niet met heipalen. Maar dan nog, willen we het niet doorgeven, want ja, dan wordt het huis minder waard. En dan is eigenlijk degene die daarin woont, het haasje. En wij vinden eigenlijk, dat dat unfair is en dat dat op een andere manier moet worden opgelost. Dus dat is een beetje de reden, dat we het op deze manier doen en we zijn niet de enige in het land.

De voorzitter: Ik onderbreek u eventjes. Er zijn ineens al twee mensen met een vraag. Mijnheer Laban was net iets eerder.

De heer Laban: Ja, dank u wel, voorzitter. U legt al toe, dit plaatje is met opzet wat onduidelijk gemaakt. Maar wat ik uit het plaatje lees of eigenlijk er niet uit lees is, of er in de delen die erop staan, ook problemen zijn. U geeft aan, bijvoorbeeld donkerblauw, meer dan dertig procent heeft een ondiepe fundering. Maar zijn daar ook problemen of zouden daar problemen kunnen ontstaan? Ik denk ook, dat in Dordrecht niet alle delen dezelfde ondergrond hebben, waardoor het zou kunnen ontstaan.

De voorzitter: Mevrouw Kelder.

Mevrouw Kelder: Ja. Ja, dit is een supergoede vraag, die we ook hebben uitgezet om dat te onderzoeken. Wat eigenlijk het belangrijkste is, is dat je weet inderdaad hoe snel die zakt. En als die dan zakt, krijg je eigenlijk alleen maar problemen als die het water gaat raken, het grondwater. Of, als het ook een gebied is waar al kuilen komen en het regent, heftig. Dan wil je ook weten, hoe hoog de drempelhoogte is. Die combinatie van drempelhoogte, van de snelheid van dalen en van het raken van de grondwater. Dus, waar zit het grondwater? Dat laten wij in kaart brengen. Dan weten we eigenlijk, dan kunnen we deze, dit plaatje op een andere manier doen. We weten het nu van een, van twee wijken. Omdat we mee hebben gedaan aan een onderzoek van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland om te kijken, hoe ze dat zouden moeten onderzoeken. En dat,

die manier, die gebruiken wij nu voor heel de stad. Dus we hopen eind van het jaar dat, voor heel de stad de urgentie te kunnen aangeven.

De voorzitter: Dank u. Mijnheer Damen, u had dezelfde vraag waarschijnlijk?

De heer Damen: Nee, een hele andere. U zei net, wij maken niet bekend wat voor problemen we constateren bij bepaalde huizen, omdat we dan de eigenaar duperen bij, als hij zijn woning wil verkopen. Maar tegelijkertijd, dupeert u dan wel de, of onthoudt u de mogelijke nieuwe koper, informatie.

Mevrouw Kelder: Daar heeft u gelijk in.

De heer Damen: Hoe dan ook, wordt er iemand gedupeerd.

De voorzitter: Eén moment. Mevrouw Kelder, u mag nu antwoord geven. Anders, gaan er twee door elkaar.

Mevrouw Kelder: Wij weten het niet, we weten niet waar ze zitten. Dus we houden het niet achter. Wij kunnen het eigenlijk alleen maar vermoeden, omdat het snel daalt.

De voorzitter: Mijnheer Gundogdu.

De heer Gundogdu: Voorzitter, dank u wel. U geeft aan, dat ja, middels deze kaart, dat er woningen op funderingen die ondiep zijn. En nu ...

Mevrouw Kelder: Het is een schatting.

De heer Gundogdu: Is een schatting, inderdaad. Maar met de kennis van nu, kunnen we zeggen, dat ook de funderingen die op betonnen palen waren in de loop van de jaren 70 dacht ik, meen ik, dat die zelfs ondiep zijn? Met de kennis van nu.

De voorzitter: Mevrouw Kelder of mijnheer Vermaat, als technische man.

De heer Vermaat: Dit ja, feitelijk en dat geldt ook voor die woningen zonder fundering, pas als je echt onder de woning gekeken hebt en je hebt de bouwtekeningen zeg maar, weet je feitelijk wat er aan de hand is. En wij hebben niet feitelijk voor elke woning vastgesteld, wat er aan de hand is. Wij hebben een globaal beeld van, wat er aan de hand is. En daadwerkelijk, dan moet je echt gewoon nader onderzoek doen. En dat kost per woning al gauw een paar duizend euro.

De voorzitter: Goed. Ik stel voor, dat mevrouw Kelder verder gaat. En een deel van het verhaal van de volgende sheet, heeft u net al verteld in de beantwoording van de vraag van mijnheer Laban, denk ik.

Mevrouw Kelder: Ja, precies. En die komt nog een keer. Dus ik laat het, eigenlijk die plaatjes is misschien ja, die laten zien wat het dan is. Dus de kuilvorming en optrekkend vocht. Dat zal dus ook binnen zitten. Je ziet rechts eigenlijk op palen en de andere is niet op palen. Dus in openbare ruimte kan je ook heel veel verschillen krijgen, die ja, waar je weer een oplossing voor moet vinden. Dus dat zijn zoal de problemen. Dus dat staat hier bovenaan nog een keer. Maar zeker zo erg zijn ook sociaal-economische problemen, die

kunnen gaan spelen. Dus de verminderde waarde van de panden en gezondheidsproblemen door die schimmel, die je dan in huis kan hebben. Financiële problemen. Omdat mensen eigenlijk als het bekend is dat hun huis niet onderheid is met palen, ja, in waarde daalt. En ze gewoon ja, blijven zitten waar ze zitten, terwijl ze andere plannen hadden. Of misschien veel meer moeten betalen, om het op te lossen. En als ze het niet op, als ze er geen geld voor hebben, dan heb je dus ook kans op verpaupering hè. Dus alles geeft ook wel aan ja, dat sommige bewoners het maar moeilijk zelf op kunnen lossen. En links gaat het over het feit dat het ook invloed heeft dit op zeg maar, de, dat is nationaal. De NIP staat voor Nationaal Isolatie Programma. En de eFG labels, die in 2030 als ambitie van het college zijn. En dat maakt dit lastig. Dat je moet afvragen, als je nog niet weet wat er aan de hand is in Krispijn, of je die mensen moet vragen om echt voor hen doen, al veel moeten investeren. Dus dat hopen we eind dit jaar wat scherper te hebben hè. Hoe snel gaat het en hoe lang kan het huis nog mee en kan je het eruit halen?

Dat. Dus dat zijn de dingen die spelen bij de verduurzaming. En de impact op het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid is gewoon ook helemaal bestaanszekerheid. Dus dat is voor een groot deel hetzelfde. Daar zijn we echt mee bezig om te kijken, of we het alsnog ook in Krispijn kunnen doen hè. Aan het eind van het jaar hebben we meer kennis. Dan komen er ook vanuit zeg maar, het Nationaal Isolatie Programma ook bouwkundige mensen langs en die kunnen al zelf een beetje kijken naar scheuren of andere symptomen, of daar iets aan de hand is. En er is een aanvraag bij het Volkshuisvestingsfonds en dat is ook met de mogelijkheid als we het krijgen, dat er wordt gekeken dat ze een subsidie kunnen krijgen voor het onderzoek. Want eigenlijk weet je het alleen maar, als je echt onderzoek onder de grond doet en daar zit dan ook een subsidiemogelijkheid in voor die bewoners. Dus dat is maar ja, wij weten nog niet of we het krijgen, vanzelfsprekend. Maar dat is iets, wat we hebben gedaan. Dat heeft, hoe heet het, de programmamanager van, Miriam Vermaat gedaan. Dus die, ik had gevraagd hoeveel anderen? Want er zijn twintig Nationale Programma Leefbaarheid en Veiligheid in Nederland en er zijn er echt ongeveer de helft, die ook deze problematiek hebben. Ja, de basis is dat je eigenlijk, de bestaanszekerheid van de mensen verbetert. En dit is wel iets wat het heel erg onderuit haalt, dus daar is veel aandacht voor bij BZK, Binnenlandse Zaken.

De voorzitter: Mijnheer Gundogdu.

De heer Gundogdu: Om het wat concreter te maken. We hebben ambitie in 2030, al die energielabels zoveel mogelijk niet meer te hebben. Maar om hoeveel panden gaat het nu in het Dordtse, die in 2030 nog steeds met energielabel EFG gaan zitten? Omdat ze niet zeg maar, juist die, mee kunnen doen met die transitie.

De voorzitter: Mevrouw Kelder, kunt u koffiedik kijken?

Mevrouw Kelder: Ja. Dus we weten meer in, eind van het jaar zeg maar hè. Dan hebben we wat meer kennis. Maar dan nog moet ja, dus als het in ieder geval in dat gebied zit, kunnen we subsidies geven. Maar anders moeten we erover nadenken, of die groep die dat nog heeft, die kunnen echt zo'n onderzoek ... Dat is ja, ik hoor ongeveer tienduizend. Dat komt uit dat rapport van de Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur. Dat is best veel, alleen maar onderzoek. Dus dat kan niet iedereen zomaar ophoesten. Dus dat

zijn ja, er spelen dus vele problemen eigenlijk, om dit strak te krijgen. Dus het eerste is, wat we hopen aan het eind van het jaar en daarna moeten we gewoon gaan puzzelen. Hoe krijgen we nog meer kennis op tafel? Dat is het verhaal eigenlijk.

De voorzitter: Gaat u verder.

Mevrouw Kelder: En dan de vragen uit de raad. Ik ga ervan uit, dat ik scherp word gehouden als het antwoord niet voldoende is. Wat wij hebben is een funderingsloket. Daar verwijzen we naar op de website. Maar we gaan niet heel actief overal in de krant zetten, dat er een funderingsloket is. Daar is niet voor gekozen. We hebben wel alle wijkmanagers zeg maar bijgepraat, hoe deze problematiek in elkaar zit. En dat als ze langskomen, ze misschien de eerste vragen kunnen beantwoorden en misschien samen kunnen kijken naar dat funderingsloket.

En anders, is er de mogelijkheid om bij ons aan te kloppen en dan kijken we, of het meerdere mensen zijn die zijn geweest en of we daar een bijeenkomst voor organiseren. Of, gewoon één op één met de mensen in gesprek gaan. Dat is wat we nu doen. Dus dat is eigenlijk het, naast de bewoner gaan staan. Dat is vrij afwachtend, maar ook omdat we niet goed weten, wat we ze kunnen bieden. Het is een handelingsperspectief wat, we kunnen ze geen subsidie geven voor een onderzoek, dus ze weten het ook niet heel makkelijk zelf. Ze kunnen wel kijken naar de symptomen. Die staan allemaal bij de funderingsloket heel makkelijk aangegeven, zulke dingen. Maar dan nog ja, de handelingsperspectief is er niet. Dus als je het weet, dan is het eigenlijk ook iets van, dan lig je er eerder wakker van, dan dat je het op kan lossen. Dat is een beetje de uitgangspunt. Dus ja, de reden wat we daarin wel enigszins terughoudend zijn. Ja, wat zijn we wel aan het onderzoeken? Eigenlijk dat, wat ik daar heb staan. Dat is ongeveer die studie, die door RVO is gedaan en die wij nu eigenlijk eind van het jaar, voor heel de stad doen. Dat is dat bovenste. En wat we ook zelf kunnen doen is ja, kijken naar verdichting, de bouwopgave of er ... Maar dat doen we eigenlijk straks pas, als we echt vlekken zien waar het heel lastig is. En we misschien zouden kunnen, sloop en nieuwbouw. Maar dat is echt iets wat je, dat zeg ik nu heel makkelijk. Maar we weten allemaal, dat je dat niet zo makkelijk kan zeggen. Dus dat gaan we nergens op een kaart zetten, zonder dat we ook maar enigszins met de bewoners hebben gesproken. Ja, die verduurzaming, daar moeten we echt nadrukkelijk ook naar kijken. Dat heb ik ook al gezegd. En vervanging van riolen. Paul, als jij er nog iets extra's over wil zeggen, wat daarmee kan?

De voorzitter: Mijnheer Van Es, kunt u wat toevoegen over de riolen?

De heer Van Es: Het betreft veelal woningen zeg maar, van voor de Tweede Wereldoorlog zeg maar, van 1940. Dat is van 1900 tot 1940, één laag en een kap, veelal. Die zijn een eeuw aan het zakken zeg maar, die zakken twee, drie, vier, vijf millimeter per jaar. Dan kun je uitrekenen hoeveel ze gezakt zijn. Wij moeten, eens in de zestig jaar vervangen wij de riolen. En op een gegeven moment wordt het dus heel lastig, om die riolen te vervangen. Afschot wordt lastig. Maar ook om het riool te kunnen vervangen, moeten we een deel van de straat droogleggen. Drooglegging is risicovol mogelijk, voor die panden. En ook het werken met zware machines en zo. Dat geeft dus ook potentieel extra schade aan die panden. Dus dat is, het belemmert ook, uiteindelijk ook het rioolvervangingsprogramma.

Mevrouw Kelder: Ja. Dus daar moeten we ook meer grip op krijgen, hoe we dat zouden kunnen doen. Dus de, het gaat ook over het groen. Vooral bomen, die zakken wel een beetje, maar veel minder dan de openbare ruimte zelf. Dus het is al gebeurd, dat als we dan ophogen dat die bomen eigenlijk te veel onder de grond komen. En ja, dat is het klaar met de boom. Dus dat is echt een issue, waar we mee aan de slag moeten. Want die grote bomen, die hebben we heel hard nodig eigenlijk. Dus de, goed, dus dat is een dingetje waar we zeker mee bezig zijn. Dat andere heeft Paul verteld. De parken. Daar zijn we al eerder erop gewezen, dat we met die parken moeten zorgen, dat dat water niet te veel blijft staan. Daar zijn we op verschillende parken ook al mee bezig, dus dat, daar gaan we gewoon mee door. Dat is vrij makkelijk in zeg maar, in dit hele verhaal. Maar op privaat terrein is het dus ook het, aansluitend op het verhaal van Paul, dat je als je dat riool weer hoger legt, dan is het heel moeilijk om zeg maar hè, daar hebben we gewoon geen afschot. Het hoort eigenlijk het aansluiten van het huis naar beneden te gaan. Maar, dus daar kunnen de huisaansluitingen breken. Maar ook heel erg lastig is, dat het allemaal achter paden komen en die kunnen ook onder water komen. Dus dat, er speelt nogal wat in woningen die zo zakken. Het is niet alleen het huis, maar eigenlijk ook de, hun eigen terrein. En ja, daar zijn ze zelf verantwoordelijk voor.

De heer Van Es: Toevoegen. Ja. Ik denk, dat het belangrijk om te weten is, wegen moeten een bepaalde drooglegging hebben. Anders gaan ze drijven zeg maar, dat willen we niet. Dus om die wegen in stand te houden. Daarom vervangen we de wegen eens in de dertig jaar zeg maar, ongeveer. En worden ze in principe opgehoogd. Daardoor komen private terreinen die dus verzakt zijn, ja, lager in een kuil te liggen zeg maar. Dus we horen veel problematiek, veel klachten van mensen. We proberen altijd zodanig af te straten, dat het zeg maar binnen het openbaar gebied blijft, maar daar ontstaan we kuilen aan weerszijden van de opgehoogde wegen.

Mevrouw Kelder: Ja. En er werd gevraagd, dus dit is dan vraag twee, het antwoord. We zijn ja, heel goed aangesloten bij BZK dat, bij Binnenlandse Zaken. Dat is de, Bouw en Wonen. Dat is gewoon, omdat het daar, nu het Nationaal Funderingsaanpak Programma is gestart. En wij toevallig, zitten een aantal Rotterdammers daar. Die kenden we al goed, omdat we daar al veel mee samenwerkten, dus dat is een heel kort lijntje. Het is heel aantrekkelijk. Dus er komt binnenkort ook een hoge ambtenaar op bezoek, om te kijken bij ons. We hebben een VNG-coalitie, waar we ook bij zitten. En wat? Dus die ... Het interessante is, dat we ook een trainee aannemen. Die zit, die is trainee bij VNG. Dus die heeft afgelopen half jaar zeg maar, met de funderingsproblematiek daar gezeten. En voor ons gaat hij ook heel veel ja, onderzoek wat al gedaan is voor de openbare ruimte, bij elkaar harken. Om te kijken, wat kunnen wij daarvan gebruiken? Maar ook kan die een link leggen naar het lobbywerk, wat de VNG gaat doen. Die gaan nadrukkelijk lobbyen bij de, bij het kabinet. Dus daar zijn we heel blij mee, dat we dan ook een dubbele connectie hebben. Met dit Platform Slappe Bodems. Daar is onze wethouder Rik van der Linden zeg maar, in het bestuur. Coalitie Stevige Steden, daar zitten we dan ambtelijk weer in. Kenniscentrum Bodem en Funderingen, die zijn op bezoek. Dus daar kunnen jullie straks vragen stellen. En hetzelfde geldt voor KCHF. Die verzorgen ons funderingsloket, dus daar kunnen jullie ook naar vragen. En Kennisprojecten. Ja, we hebben een aantal al afgerond. Is allemaal van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, daar waren we gewoon een pilot in. Die tweede. Dat is dus, dat heb ik al meerdere keren genoemd. Dat is voor ons echt belangrijk, de urgentie voor de hele stad.

Hoe kunnen we dat ... We hebben een studie, is ook een grote studie waar we een case in zijn. Welke maatregelen kan je nemen, om de bodemdaling tegen te gaan? En KBF doet een studie naar water en bodem sturen, in onderhoud van openbare ruimte. Ga ik ook niet in, maar KBF zit straks bij de Ronde Tafel. Als jullie interesse in hebben, dan kunnen jullie daar de informatie vragen. En wij willen gaan, ook pilots gaan doen samen met de Coalitie Stevige Steden. En er is ook al een, vanuit Rotterdam, die heeft het initiatief genomen om met de grote steden, Amsterdam ... Ja, wij zijn zelf geen grote stad, maar we zijn ook uitgenodigd om mee te doen. En ook Zaanstad.

Zaanstad en Dordrecht waren eigenlijk hè zeg maar, met de rotte palen eigenlijk, de trekkers. We hebben veel kennis en we worden daarom ook gevraagd in zo'n traject als dit. Dus daar hopen we ook pilots mee te gaan doen. Het is, misschien is het allemaal hypothetisch, maar omdat het allemaal nog lastig is. Vooral eigenlijk, de banken en de hypotheekverstrekkers, die vinden het heel ingewikkeld om echt mee te doen met een pilot. Die rol voor de raad, dat is de laatste vraag. Daar ja, in Dordrecht hebben we allemaal schatting, ongeveer zesduizend gebouwen, die te maken hebben met zeg maar deze variant van funderingsproblematiek. En echt een heel groot deel is privaat eigendom en niet van mensen met heel veel inkomen. En wel heel veel met zeg maar, DEFG labels, energielabels, dus dat is echt een hele aparte problematiek voor Dordrecht. Dus nou ja, het kan geen kwaad, om als raad dat te melden. En het tweede punt. Ik had voorgesteld eigenlijk ook om iemand van Bloemhof, dat is een wijk in Rotterdam waar ze al wel communiceren zonder handelingsperspectief. Wij zijn daar al op bezoek geweest. We vinden het heel ingewikkeld dat ze dat doen, maar ze doen het wel. In 2030 gaan zij daar de boel ophogen en ze laten dat nu al weten, zodat ja, de eigenaren daar zelf een oplossing voor kunnen gaan zoeken. Dat is best ingewikkeld. Ik raad jullie aan, om daar gebruik te maken van het aanbod, om daar te gaan kijken en te luisteren, naar hoe zij dat doen.

De voorzitter: Wellicht een idee voor de griffie, om een excursie te organiseren.

Mevrouw Kelder: Ja. Ik denk, dat serieus dat, ze doen het echt wel goed. Maar het is echt, ik krijg daar ook buikpijn van. Laat ik het zo zeggen.

De voorzitter: Mijnheer Van Dam Timmers.

De heer Van Dam Timmers: Ja, dank, voorzitter. Ik hoor buikpijn. Dat is natuurlijk sowieso een interessante klacht altijd, maar ...

De voorzitter: Voor wie het nog niet wist, mijnheer Timmers heeft iets met ...

De heer Van Dam Timmers: Meest uiteenlopende dingen, die daarmee te maken kunnen hebben natuurlijk. Maar ik ben wel benieuwd, waar u dan precies op doelt. Want gaat het nu over de openbare ruimte of gaat het over private woningen? Dat is nog niet helemaal duidelijk.

Mevrouw Kelder: Ja. Excuses. Het, de gemeente gaat ophogen, dus dat gaat over de openbare ruimte. Die gaan gewoon ophogen en dan sluit het hè, dat hebben we al uitgelegd. We gaan het allemaal niet meer aansluiten. Dan als het dan regent, dan zit je gewoon zeker met een klein buitje al, nat. En dat, ook daar is het, niet ook daar, maar

daar is het en mensen met weinig geld en niet al goede bewoningen meer. En daar zit de woningbouwcorporatie. Eigenlijk was de hoop, dat de woningbouwcorporatie de mensen een beetje zou meenemen. Maar dat gebeurt niet. Nee, dus dat, nou ja, goed, dat was wat ik hoor. Maar nogmaals, ik zou daar, ik vind het echt een aanrader, om daar te gaan luisteren. Omdat Rotterdam daar echt, ze doen het wel zorgvuldig, de communicatie. Maar de communicatie kan natuurlijk heel hard binnenkomen.

Dat bedoel ik eigenlijk te zeggen. Daar hoeft echt niet iedereen buikpijn van te krijgen, maar ik vind dat best een moeilijk verhaal.

De voorzitter: Nog een heel andere vraag van mevrouw Van Herwijnen. En daarna mijnheer Da...

Mevrouw Van Herwijnen: Ja, dank u wel. Volgens mij, zijn we aan het einde gekomen van de presentatie, dus ik was een beetje opgespaard. Ik had eigenlijk twee vragen. Ik las in stukken over grondwaterbeleid. Hebben wij in Dordrecht grondwaterbeleid? En de tweede vraag is. Ik zie dat het programma en het funderingsloket gekoppeld is aan het Programma Groen Duurzaam en Ruimtelijk. En mijn vraag is eigenlijk, waarom is daarvoor gekozen? Als ik toch ja, sociaal, bestaanszekerheid, eigenwoningbezit, dat soort termen hoor. Dan is even de vraag, waarom is gekozen voor, het te koppelen aan dat programma?

De voorzitter: Als we daarmee beginnen. Waarom is dit gekoppeld aan Groenblauw? En daarna de, hebben wij grondwaterbeleid?

Mevrouw Kelder: Omdat wij twee jaar geleden onze vinger hebben opgestoken, om dit op te pakken. Wij zijn een opgave, dus wij doen veel onderzoeken en we zitten dus ook veel zeg maar, buiten de deur. En hebben veel contacten eigenlijk met een aanpalend problematiek, namelijk de wateroverlast. Daar zijn wij direct van. Dus het is niet zo, dat op het moment dat er zeg maar, dat het naar de uitvoering gaat. Dan wordt het veel eerder een programma met de opdracht, wat er moet gebeuren. Maar dan weten we dat ook en dan wordt het een uitvoeringsprogramma. Dan zijn wij hooguit nog zeg maar adviserend, als ze daar behoefte aan hebben. Dus het is niet af. Het is ook niet zo, dat wij het alleen doen. Dus wij werken natuurlijk samen met het programma van de energietransitie en met het programma, het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid. En elke andere partij of cluster, team die daarbij betrokken is, die halen we erbij. Dus het is enkel en alleen, dat wij eigenlijk in deze opstartfase, daarin hebben wij gewoon onze vinger opgestoken.

De voorzitter: De andere vraag was, heeft Dordrecht grondwaterbeleid? Denk, mijnheer Van Es.

De heer Van Es: Het grondwaterbeleid wat, waar wij mee werken is een aantal doelen. Ik gaf al net aan, drooglegging van de wegen zeg maar hè. Dus dat we in ieder geval wegen hebben, die stabiel zijn. Daarnaast, zijn er ook nadrukkelijk de hoogte van de houten palen. Als zijnde, afstemming om die zoveel mogelijk eigenlijk onder water te houden. En we hebben ook al vrij lang, al tientallen jaren in ieder geval het beleid, om overal in de straat ook drainage aan te leggen. Dus daarmee hebben we in ieder geval een soort controle over het ja, met name de openbare ruimte. Moet wel zeggen, de

samenstelling van de bodem in Dordrecht. We hebben een vrij uitgebreid meetnet van peilen, waar grondwater peilen. Kan iedereen, is publiekelijk hè, kan iedereen raadplegen. Daarin blijkt dat bijvoorbeeld een peilbuis, die voor de woning staat of die achter de woning staat, dat dat al verschillend kan zijn, zeg maar.

Dus echt het beheersen van het grondwater is bijna onmogelijk, door de samenstelling van de bodem. Maar goed, er is, wat we doen met een drainage en met... Kunnen we in de openbare ruimte wat doen, maar op privaat terrein kunnen wij in principe niks doen.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Damen zag ik ook en daarna mijnheer Van den Berg.

De heer Damen: Ja. Er werd net even genoemd, dat het in Dordrecht een problematiek van zesduizend, om en nabij zesduizend, ja, dat begrijp ik, zesduizend panden zou gaan. Maar gaat het dan specifiek om de problemen met een ondiepe fundering? Of, alleen? Maar dan is er nog veel meer problematiek, met die andere ...

Mevrouw Kelder: Er zijn twaalfhonderdvijftig op hout gefundeerd. Waarvan er achthonderd, weten we dat die hersteld zijn, maar misschien zijn het er meer. Wij vragen dat regelmatig dat ze weer, of ze er weer een lening willen, maar daar komt ja, bijna nooit iemand op. Dus wij weten het niet, wij weten van die achthonderd.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Van den Berg en daarna mijnheer Laban.

De heer Van den Berg: Ja, dank, voorzitter. Ja, ik had nog eigenlijk een verduidelijkende vraag of verder vervolgvraag op dat waterbeleid. Wat is de rol van het waterschap daarin?

De voorzitter: Het waterschap, wat hebben die voor rol?

De heer Van Es: Het waterschap is verantwoordelijk voor de kwaliteit en de afvoer van oppervlaktewater zeg maar, dus dat zijn de hoofdwatergangen. En met name, en voor het grondwaterpeil in zeg maar het buitengebied. Gemeente is verantwoordelijk voor het grondwaterpeil voor zover mogelijk, binnen het stedelijk gebied.

De voorzitter: Mijnheer Laban.

De heer Laban: Ja, dank u wel, voorzitter. We hebben eerder vandaag een sessie gehad over de begroting. En u geeft aan, dat er ongeveer zesduizend panden zijn met mogelijk funderingsproblematiek in Dordrecht. Zijn daar ook panden bij, waarvan de gemeente eigenaar is? En zo ja, is er al een ... Hij is opgenomen in de begroting voor het herstel van de fundering daar.

De voorzitter: Woningen van de gemeente.

De heer Van Es: Ik dacht, dat van die zesduizend ongeveer om één a twee procent ging. Dus dat is best nog een aardig aantal. Maar ook daarvan is niet onderzocht, wat de

feitelijke situatie is. En er is dus ook helemaal niet, geen sprake van, dat daar enig bedrag aan gekoppeld is.

De voorzitter: Nee, er staat nog geen euro op de begroting.

De heer Van Es: Het is wel zo, de oudere, meest oude panden en dan heb ik het van vóór 1900, die zijn op de betere gronden gebouwd, zeg maar. Dus dat zijn, de stroombruggen waren, al beter fundering was. Dus de echte binnenstad is meer woningen, die ook niet op palen staan, zijn wel vaak wel beter dan de woningen daaromheen.

De voorzitter: Mijnheer Den Hartog.

De heer Den Hartog: Dank u, voorzitter. Ik las in de stukken onder andere, dat we eigenlijk op dit moment in een soort wachtende situatie zitten, omdat we onder andere afhankelijk zijn van het Rijk. Ik hoor soms af en toe ook dingen waarvan ik denk ja, je bent verantwoordelijk voor het grondwater. Maar je peil, maar je kan er niet heel veel invloed op uitoefenen. Dus ik ben vooral op zoek naar, kunt u aangeven waar realistische mogelijkheden zitten, waar de raad, waar de gemeente iets aan kan doen?

De voorzitter: Dat is natuurlijk een hele goede vraag, want daarvoor zitten we hier. Wat kan, wat kunnen wij als raad?

De heer Van Es: Ja, we zijn in ieder geval van de openbare ruimte en die zakt ook. Dus ook op plekken waar nu met beton gefundeerd is, blijft openbare ruimte zakken. Dus krijg je alsnog ook problemen met, dat ook daar breuken komen en dergelijke. Dus het is heel interessant en heel belangrijk, dat wij ook goed gaan kijken naar, kunnen we lichter terugleggen, of andere technieken? Dus dat is een van de dingen, die wij door de trainee laten doen. Kijken, hoe kunnen we die openbare ruimte zeg maar ja, preventief eigenlijk terugleggen, dat hij niet zo snel zakt? Dat. Dus ook bij nieuwbouw moeten we daar op gaan letten.

De voorzitter: Vervolgvrage, mijnheer Den Hartog?

De heer Den Hartog: Graag. Dat begrijp ik, dank u wel. En kunt u ook misschien iets aangeven voor nou ja, de privé eigenaren? Want net al gezegd, daar zitten kosten aan verbonden. Die kunnen dat natuurlijk niet zo makkelijk doen. Wat zijn de mogelijkheden daar?

De heer Van Es: Ja, dat is een goed punt. Dat, ik denk, dat wij daar gezamenlijk over in gesprek gaan, als wij weten wat die urgentie is en waar dan de eerste urgente issues zijn. En wat kunnen we daarmee? Ik denk, dat we dat gezamenlijk moeten ontdekken. Zolang er geen, dus de Rli stelt echt voor, veel geld vanuit het Rijk. Dus negentig procent financieren van het onderzoek, dus negenduizend. Ook heel veel geld voor het herstelplan en tot veertigduizend voor het herstel. Ja, dat is best veel geld. Dat is niet mogelijk voor zesduizend woningen voor de gemeente, om dat allemaal te doen. Ja, dat is iets, waar het Rli toch op uit is gekomen, dat dat redelijk is om te doen. Dus ja, we moeten daar gewoon gaan puzzelen, als we weten waar de urgente zaken zitten. En ja, dus dat moeten we gaan voorbereiden, als we die informatie hebben. Ik denk, dat we

dan langskomen. Ik, nu kan ik, wij hebben geen handelingsperspectief, omdat we eigenlijk niet eens weten hoe het precies zit.

In welke wijken zit het en hoe groot is die vlek? En, is het één straat, of zijn het meerdere? Dat is allemaal, waar we naar moeten kijken.

De voorzitter: Mijnheer Noldus.

De heer Noldus: Ja, voorzitter, dank. Een vraag. U had het in het begin ook over gebiedsaanpak, die mogelijk hiervoor nodig zou zijn. Als ik het goed interpreteer, zegt u ook, het gaat vooral om privaat eigendom. Dus klopt dan, dat er weinig corporatiewoningen zijn, die hiervoor in aanmerking komen en hoe verhoudt dat zich dan tot een gebiedsgerichte aanpak? Heeft u daar een beeld bij, hoe dat dan zou, gecombineerd zou zijn?

Mevrouw Kelder: Omdat het best duur is voor één individu en het toch vaak gewoon in een hele straat speelt hè. Hoeft niet, maar kan wel, of in twee straten zeg maar, omdat ze op dezelfde manier gebouwd zijn. Ja, dan kan je erover nadenken of het niet handig is, om het ja, nieuwbouw, dus sloop-nieuwbouw. En de corporatie, die is er ook hè. Volgens mij, Trivire. Ik weet niet of die nu al aanwezig zijn, maar die komen in ieder geval ook. Die hebben wel een aantal panden en die kunnen daarover toelichten wat hun problemen zijn. Maar daar, die sparen er ook voor. Het is, er is geen enkele private eigenaar die eigenlijk spaart, om na vijftig jaar zijn huis af te breken en een nieuwe neer te zetten. Dus ja, dat is natuurlijk de problematiek. En als je dan weinig geld hebt en een huis hebt wat zakt, wat in één keer gewoon een enorme hak haalt uit de waarde van je woning, is dat heel erg ingewikkeld.

De voorzitter: Misschien, dat u over een uurtje, een nog uitvoeriger antwoord hebt.

Mevrouw Kelder: Ja, dat lijkt mij perfect.

De voorzitter: Dan komt Trivire inderdaad aan tafel.

Mevrouw Kelder: Vierennegentig procent schatten wij, is privaat.

De voorzitter: Ik kijk rond. Mijnheer Hartmeijer.

De heer Hartmeijer: Ja, voorzitter, iets is niet duidelijk. Want ik heb de brief van Vereniging Eigen Huis gelezen en daar beweren zij, dat water heel snel afgevoerd wordt. Dat funderingen droog staan en dat daardoor, huizen beginnen te zakken. Maar uit deze presentatie hoor ik van, we moeten juist helemaal geen water hebben. Want water is hartstikke slecht voor de schimmel. Wat is het nou? Ik ben een beetje in de war.

De voorzitter: Mevrouw Kelder, helpt u hem uit de droom.

De heer Van Es: Ik pak hem.

De voorzitter: Neemt u hem maar over als deskundige, mijnheer Van Es.

De heer Van Es: Ja, laat ik het zo zeggen. Er is een groot verschil tussen typen fundering. Daarmee zijn we ook mee begonnen ook, zeg maar. Palen, die moeten een, houten palen moeten nat gehouden worden. En woningen zonder palen ja, die blijven zakken zeg maar. Daar kun je veel aan doen met, die blijven zakken. Dus dat is een probleem zeg maar, waarbij je eigenlijk feitelijk niks anders kan doen, dan een keer een fundering eronder brengen. En er zijn wel, wat er in het, veel gepubliceerd wordt over aanpak van deze problematiek, betreft heel veel in het buitengebied. Dus heel veel in veenlandschappen, waar woningen solitair staan en waarbij voor de landbouw eigenlijk vaak, het grondwater laag wordt gehouden. Zodat het vee en de landbouwvoertuigen erop kunnen. Daar is die problematiek van die dalende woningen. Maar in het stedelijk gebied proberen wij echt, het water zo hoog mogelijk te houden. En daar is zeg maar, eigenlijk een remedie tegen het zakken, bestaat er eigenlijk niet.

De voorzitter: De vraag heeft een vervolgvraag opgeroepen van mijnheer Van Dam Timmers.

De heer Van Dam Timmers: Ja, dank, voorzitter. Ja, dat zit hem wel inderdaad in, ook in die grondwaterpeilen. Ik heb eerder ook wel eens die, al die peilbuizen bestudeerd. Dan zie je bij de meeste peilbuizen een redelijk stabiel beeld over Dordrecht, was een beetje mijn indruk. Maar ik vroeg mij ook af, we doen ook af en toe grote infrastructurele maatregelen, zoals de aanleg van het Warmtenet. Is dat nou een risico, wat je daarmee loopt? Omdat je dan ook grondwaterstromen doorstreept, zeker in deze kwetsbare wijken. Is het dan ook een overweging die wij moeten meenemen, om dat wel of niet aan te leggen in sommige wijken?

De voorzitter: Mijnheer Van Es weer.

De heer Van Es: Specifiek warmteleidingen, dat zijn niet van die enorm grote buizen, die de grond in gaan, zeg maar. Die hebben niet direct een nee, ja. Riolen zijn minstens drie of vier keer zo groot, zeg maar. Parkeergarages zeg maar, verdiepte parkeergarages of alles ondergronds zeg maar, bakken die verzorgen of veroorzaken een verstoring in de grondwaterstromen. Maar leidingen, ja, langs leidingen. Ja, je hebt wel enige verstoring. Maar goed, binnen de ja, redelijk onvoorspelbare situatie die wij hebben, maakt dat niet zo heel veel uit.

Mevrouw Kelder: Ik wil eigenlijk ...

De voorzitter: Ja, mevrouw Kelder.

Mevrouw Kelder: Ja. Dit is een verslag eigenlijk van, het heet 15 jaar funderingsherstel in Hollands oudste stad, maar het is van 1988 tot 2012. Het boekje heet Nieuwe palen onder Dordrecht, dus het is al ouder. Maar dat is, als je dat intikt bij Google, krijg je hem ook en het is een aanrader voor iedereen. Ik wil alleen al gezegd hebben, dat in 1988 waar Rik al de eerste vijfenzeventig grondwater aparte oplevert. Er was vijftieng miljoen beschikbaar, tien miljoen is naar onderzoek gegaan. Dus als jullie dat lezen dan kan ik garanderen, dat wij niet zo'n groot percentage gaan opmaken aan onderzoek. Maar het is verder heel interessant.

Staat veel over, er is zeven miljoen naar, zeven of acht, er is, dat weet ik niet meer uit mijn hoofd. Er is in ieder geval nog in twee postjes. Dus zeven miljoen is of voor de bewoners en acht 8 miljoen dus maar naar het herstel zeg maar, gegaan. Interessante kost, volgens mij.

De voorzitter: Prima lectuur voor het herfstreces, denk ik.

Mevrouw Kelder: Ja. Nieuwe palen onder Dordrecht.

De voorzitter: Goed. Ik kijk rond, ik zie verder geen vingers meer. We gaan straks ons nog veel wijzer maken dan we nu al zijn, want dan zitten er maar liefst vijf mensen aan tafel. Als ik goed geteld heb. En dan gaan we verder. Ik wil in ieder geval voor dit moment, mevrouw Kelder en mijnheer Van Es hartelijk danken en ook de collega's voor de scherpe vragen. Ik zal maar weer zeggen. Al komt u waarschijnlijk allemaal hier terug. Als u een leeg flesje hebt, neemt het eventjes mee. En kom gerust met een volle om half tien terug, want dan gaan we verder. Ik dank u en ik sluit de vergadering voor dit moment.

4. Raadsinformatiebrief over Bodemdaling en Funderingsproblematiek (rondetafelgesprek)

Voorzitter: De heer Struijk

Commissiegriffier: Mevrouw Vermeulen

Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Dhr. Ayverdi (DENK)

Dhr. Van den Berg (CDA)

Dhr. Damen (PvdA)

Dhr. Gundogdu (Op ons Eiland)

Dhr. Hartmeijer (SP)

Dhr. Den Hartog (GroenLinks)

Mevr. Van Herwijnen (Partij voor de Dieren)

Dhr. In 't Veld (VSP)

Dhr. Laban (ChristenUnie/SGP)

Dhr. Noldus (VVD)

Dhr. Schalken-den Hartog (Beter Voor Dordt)

Portefeuillehouder: H. van der Linden

Dhr. Kersemakers (Vereniging Eigen Huis), dhr. Dekwaadsteniet (Fugro), dhr.

Zandbergen (KCAF), dhr. De Jong (KCAF), dhr. Molenaar (Trivire), dhr. Estié (NVAF)

De voorzitter: Goedenavond, een beetje te laat. Maar dat kwam, omdat een andere vergadering wat uitliep. Nou ja, dat kan gebeuren, al is dat natuurlijk niet fijn.

Ik heet u hartelijk welkom bij het rondetafelgesprek over Bodemdaling en Funderingsproblematiek. Dat welkom, dat betreft de raads- en commissieleden. Dat betreft uiteraard de wethouder, die denk ik nog wel weer aanwezig is en de anderen, die

achter mijn rug zitten. Het welkom betreft ook alle experts, die we vanavond aan tafel hebben en die we straks zullen gaan voorstellen en die u zult gaan horen. Het welkom betreft natuurlijk ook, de kijkers thuis. Alvast zal ik zeggen, dat hier aan tafel zitten en zo meteen noemen ze hun naam nog, maar dan weet u alvast wie er zijn. Namens de Vereniging Eigen Huis, is er de heer Kersemakers. Namens Trivire, de heer Molenaar. Namens de Nederlandse Vereniging Aannemers Funderingswerken, de heer Estié. Namens Kenniscentrum Bodemdaling en Funderingen, de heer Dekwaadsteniet. En namens de Kennis Centrum Aanpak Funderingsproblematiek, de heer De Jong en de heer Zandbergen. Uit al die verschillende kenniscentra. Dan snapt u al, dat dit probleem wel leeft. Voor het verslag als gebruikelijk, doen wij het voorstelrondje. Ik ga deze keer weer rechtsom, dus u mag uw knopje indrukken, uw naam zeggen en daarna gauw het knopje weer uitdoen.

De heer Kersemakers: John Kersemakers, Vereniging Eigen Huis.

De heer De Kwaadsteniet: Mark De Kwaadsteniet, viroloog bij Fugro. Namens KBF, hier aanwezig.

Mevrouw Van Herwijnen: Irma van Herwijnen, Partij voor de Dieren.

De heer Laban: Vincent Laban, ChristenUnie/SGP.

De heer Gundogdu: Aydin Gundogdu, Op ons Eiland.

De heer Damen: Leo Damen, PvdA.

De heer Schalken-den Hartog: David Schalken, Beter voor Dordt.

De heer Zandbergen: Don Zandbergen, KCAF.

De heer De Jong: Dik de Jong, ook van het KCAF.

De heer Noldus: Robin Noldus, Dordtse VVD.

De heer Ayverdi: Emin Ayverdi, DENK Dordrecht.

De heer Van den Berg: Elco van den Berg, CDA Dordt.

De heer Den Hartog: Paul den Hartog, GroenLinks Dordrecht.

De heer In 't Veld: Richard In 't Veld, VSP.

De heer Hartmeijer: Raymond Hartmeijer, SP.

De heer Molenaar: Stef Molenaar, Trivire.

De heer Estié: Jaap Estié, van de Nederlandse Vereniging Aannemers Funderingswerken.

Mevrouw Vermeulen: Laurette Vermeulen, commissiegriffier.

De voorzitter: En mijn naam is Leen Struijk en ik ben vanavond uw voorzitter. Heel kort, waarom hebben we deze vergadering? Commissie wil graag meer weten over de problematiek rondom bodemdaling. Om goed stelling te kunnen nemen als de raad richting de inwoners, heb je daar informatie over nodig, meer dan je al gehoord hebt. We hebben daarnet een paar mensen gehoord. We gaan er nu ook weer een stelletje horen. Er zijn wat presentaties voorbereid. Vijf stuks, waarvan vier volgens mij via de beamer en één, die doet het zonder. Iedere keer zal ik wel zeggen wie het is en namens wie, die het verhaal gaat houden. Het voorstel is, om de vijf verhalen achtereenvolgens te laten plaatsvinden. Waarbij het eerste verhaal wat langer duurt dan de andere. Dat heeft een reden, heb ik gecommuniceerd met de betreffende personen. En ik hou de tijd verder wel heel goed in de gaten. En de bedoeling is, dat u als u vragen heeft of denkt, ik snap nog niet alles, wat ik me na de vorige sessie al bijna niet meer kan voorstellen. Spaar gewoon de vragen een beetje op en dan gaan we nadat ze allemaal aan de beurt geweest zijn, in gesprek met elkaar. Dus dan kunt u zelf zeggen, ik wil graag van die mijnheer dat horen, of van die mevrouw dat. Dat wijst dan verder zichzelf wel. En aan het eind gaan we kijken, of we genoeg weten of niet. En bij dit alles. Ik hoop, dat u ze inmiddels bijna uit uw hoofd kent, de drie vragen hè. Dus die techniek, daar gaan wij niet over. Hoe kunnen wij gezien de, door de situatie maatschappelijke problemen voorkomen? Wat is er nodig aan ontzorging en ondersteuning voor bewoners? En wat heeft u nodig van de gemeente, tussen haakjes raad? Ik wil toch gaan proberen om een uur of elf klaar te zijn. We gaan ons best doen. Ik ga beginnen met het woord geven aan de heer De Jong en de heer Zandbergen van het Kennis Centrum Aanpak Funderingsproblematiek. En als ik het goed onthouden heb, staat de heer De Jong nu.

De heer De Jong: Heel goed. Dank u, voorzitter. Ja, heel bijzonder om hier weer te staan. De laatste keer dat ik hier stond, was tien jaar geleden en toen ronden we het houten palen project af. Ik heb daar gewerkt in opdracht van de gemeente Dordrecht, vanaf eind vorige eeuw hè, dat is heel lang geleden, tot aan 2012. Hier hebben we het allemaal geleerd in Dordrecht. Ik herken nog iemand, die toen ook al rondliep, David. Dus goed, om hier weer te zijn. Wij hebben een aantal sheets, we gaan ze niet voorlezen, gaan wel een paar dingen eruit halen. We hebben tien minuten. Dat is ongelooflijk hè, dat is heel kort en bondig. Ik vertel wat, Don vertelt wat en we komen dan terug op die vragen, die jullie gesteld hebben als commissie. KCAF is dus hier ontstaan in Dordrecht hè. Ad van Wensen was ja, beroemd, berucht, maar was toch een van de grondleggers samen met een hoop mensen. En dat kenniscentrum is er gekomen, dankzij de Staten, de Tweede Kamer. Maar een heleboel actiegroepen uit Nederland, die zeiden, er is wat met die houten palen aan de hand en daar moeten we wat mee. Dordt heeft dat opgepakt. KCAF is gegroeid van één, twee mensen tot zo'n harde kern van vijftien mensen. Kleine organisatie, waarvan vier mensen nog steeds bij ons werken, die ook hier in die tijd gewerkt hebben. Waren allemaal jonge jongens en meisjes, die werken nu bij ons. Dus die hebben aardig wat ervaring. Daarmee hebben we een soort schil van allemaal deskundigen bij de TU en zo.

Want het probleem is best ingewikkeld hè. Zo'n fundering zit onder de grond, je ziet het niet. Hoe kom je daar allemaal achter? Oké. Er is ook een coalitie met allemaal partijen. Want ja, je moet het als Dordrecht ook niet alleen oppakken. Je moet echt de coalities zoeken. Er is te weinig geld, probleem is te groot, we hebben te weinig mensen en toch moet je wat. Wij hebben een heleboel informatie, die allemaal gratis te verkrijgen is voor

particulieren. Maar ook voor corporaties. Je ziet er een aantal, ik zal ze niet voorlezen. Zijn brochures, die we samen met het Rijk hebben opgesteld, of met andere instellingen, waarin je heel simpel in Jip en Janneke taal dingen uitgelegd krijgt. Ook over fundering op staal. Dus zeker, jullie gaan er echt mee te maken krijgen. Zondags heb je soms even niks te doen, Google ze. Of gewoon Locaties.nl en je kan ze gratis downloaden. Dus een stukje huiswerk voor jullie, voor als ik nog een keer terugkom.

De voorzitter: Het herfstreces, dat weet u.

De heer De Jong: Ja, dat is een goede. Oké. Het Funderingsloket Dordrecht. Dat mogen we doen als KCAF. We zijn een stichting, dus we zijn geen marktpartij zoals al die bureaus. We zijn een stichting. En ons doel is, dat eigenaren en bewoners die getroffen worden door funderingsproblemen, bodemdaling, dat die geholpen worden. En dat is heel lastig, omdat in de wet staat, het is jouw huis, het is jouw probleem. Maar het is ook een maatschappelijk probleem en dat is daarstraks ook al aan de orde gekomen. Dus wij proberen altijd wat te bedenken. Begint ook, dat je mensen informeert. Dus het loket wat hier staat. We gaan zo wat getallen, dat mag jij weer vertellen dan hè? Dat is er net twee maanden, maar er komen al vragen binnen. Het gaat er niet om, dat je ze noteert. Gaat erom, dat je ook antwoord geeft en een perspectief kan bieden. Daar kom ik straks aan het eind van ons betoog op terug, wat kan je als gemeente überhaupt bieden, als je heel weinig geld hebt? Maar het loket is, hier rechts zie je een kaart. Ja, want we zien ook, dat Dordrecht niet alleen is. Toen dachten we, Dordrecht. Rotterdam, ben ik ook bij betrokken geweest. Schiedam, overal heb ik rondgelopen met onze mensen. Toen dachten we, dat is wel klaar. Nou ja, kijk hier eens. Zeker na die laatste zomer van 2018, zien we een enorme toename van het aantal meldingen bij het Nationale Funderingsloket. Dat is wat wij beheren, namens het ministerie. Duizenden meldingen per jaar. Hoe donkerder de kleur, hoe meer problematiek. Dordt zit daar middenin en het gaat helemaal tot Arnhem, Nijmegen. En het gaat helemaal naar de Noordzee. Maar vlak ook niet ... We denken allemaal, Overijssel, Gelderland is helemaal geen probleem. Nou, dank je de koekoek. Ik ben zelf nu weer ingevlogen bij het kanaal in Almelo, als jullie dat wat zegt. Daar zijn honderden woningen, die we echt daar weer recht moeten zetten. Soms slopen. Maar er wonen mensen in, dus hoe doe je dat? Kunnen we een andere keer misschien wel eens ook op excursie gaan, want dat is echt ja, heftig. Maar goed, je kan heel, een rondje door Nederland maken. Dus dat, zoveel is er aan de hand. Ik geef jou het woord, dan ga ik ... Gaan we goed, voorzitter?

De voorzitter: Ik wou over een halve minuut zeggen, dat u op de helft bent. Niet qua dia, maar wel qua tijd.

De heer Zandbergen: Maar dat gaan we goed maken. Ja, dat loket. Nationaal loket, hartstikke goed. Maar sinds twee maanden is er één in Dordrecht. En nou ja, goed, het loopt. Maar het zijn slechts vijftien meldingen, daar kunnen we nog niet zoveel mee.

Dus dit is echt wel bij deze misschien ook wel een oproep, op een manier hier gewoon meer aandacht aan te geven. Want wij zien op daar uit dat landelijk loket en ook bij deze vijftien meldingen, dat die mensen die een probleem hebben ook daadwerkelijk geholpen kunnen worden bij dat loket hè. In heel veel gevallen gaat dat natuurlijk ook gewoon via de e-mail of de telefoon. Maar afhankelijk van de inspanning die we daaraan kunnen geven, kunnen we ook huisbezoeken brengen of simpele metingen gaan doen. Er

zijn voorbeelden van in de omgeving, waarin dit goed gebeurt. Kijk eens bij de gemeente Schiedam of Rotterdam voor wat dat betreft, in de directe omgeving. Met die, ik heb die cijfers bij me, zijn goed voor de naslag. Maar met vijftien meldingen kunnen we er vrij weinig data, statistiek uit halen. Er is ons gevraagd, om vijf minuten korter. We hadden een kwartiertje, we gaan naar tien, dus deze sla ik eventjes over. Want daar komen we wel eventjes bij die data, waar ik het over had. Want vijftien meldingen kunnen we niet veel, maar we weten voor Dordrecht eigenlijk al heel veel. Dat komt eigenlijk door alle inspanningen, die de laatste jaren zijn gedaan. Op landelijk niveau is dit de situatie. We kijken hier eventjes naar de verschillende soorten funderingen, die voorkomen. We hebben een niet-onderheide fundering, we hebben een betonpaal fundering en we hebben een houten paal fundering. De problemen zitten bij dezen twee funderingen. Dat is waar de traditionele funderingsproblematiek voorkomt. Als je naar die bovenste bal kijkt, dat is de verdeling in Nederland van het voorkomen van die funderingen. Dus die hele balk is acht miljoen panden breed en een heel klein onderdeel daarvan, is dus maar houten palen. Heel groot onderdeel, is die ondiepe fundering. Een fundering waar, zonder palen eigenlijk. In Dordrecht is die verhouding eigenlijk alleen heel anders, fifty-fifty. Jullie hebben gewoon heel veel meer houten palen hier. Dat is niet uniek voor Dordrecht, dat zien we ook in Rotterdam en in Schiedam. Dat heeft met de ondergrond te maken en de manier, hoe er gefundeerd is. Maar ja, dat is een groot gebied, waarin die risico's zijn. Ja, dat is, dat is heel spijtig om te zeggen. Het is gewoon, we hadden hier eigenlijk nooit moet bouwen. Dat is de situatie eigenlijk. Maar het is wel gebeurd. Er is geen landelijke database waarin we kunnen zien, maar welk pand staat dan op welke fundering? Voor Dordrecht is dat op vrij nauwkeurig niveau inzichtelijk gemaakt. Niet sluitend, niet voor alle panden weten we het, maar er zijn verschillende onderzoeken gebruikt, uitgevoerd. Op het moment loopt er ook eentje naar alle panden die op staal gefundeerd zijn, de niet-onderheide panden. En er is dus een goed beeld beschikbaar, dat we weten welke pand op welke funderingstype staat. En als we daar dan ook nog verder mee gaan door wat analyses uit te gaan voeren, is allemaal heel erg technisch. Maar dan kunnen we zelfs naar bepaalde wijken gaan wijzen, waar die problemen dus inderdaad voorkomen. Dus er is een hoop informatie. Een hoop informatie over de risico's en over de uitgangspunten beschikbaar in Dordrecht, om een direct vervolg aan te kunnen geven. Jullie hebben een groot probleem hier met die funderingsproblematiek. Maar de kaarten zijn eigenlijk zodanig geschud, dat jullie er eigenlijk ook wel gewoon direct mee aan de slag kunnen. En dat is, niet een unicum. Zijn nog een aantal gemeenten die dat goed kunnen, maar jullie lopen daarin zeker of, jullie kunnen daarin zeker weten, voorop lopen. Dan geef ik hem weer snel over.

De heer De Jong: Ja, dank je, Don. We hebben twee sets gemaakt. Ik weet niet, jullie hebben die nog niet gezien hè? Of, hebben die al op ...

De heer Zandbergen: Ze zitten wel bij de stukken hoor.

De heer De Jong: Oké. Dus daar kan je vanavond als je thuis bent en je kan niet slapen door al die problemen, kan je dat nog een keer kijken. We hebben willekeurig wat dingen uit onze huidige portefeuille gelicht van, wat kan interessant zijn? Waar kan je wat mee doen? En denk daar eens over na als commissie en ook ambtelijk. Die registratie, daar zijn we dus nu net mee begonnen voor ook een opdracht van de gemeente Dordrecht. Dat is dan nieuw, met die FunderMaps, waarin je heel goed kan zien, kan afdalen met

satellietdata. Want dan kan je terug in de tijd kijken met satellietdata van, hoe is die hele zakking geweest van tien jaar lang en bij dat pand? En met alle onderzoeken, die natuurlijk al geweest zijn in al die jaren, kan je vrij goed komen tot zogenaamde hotspots of wijkspots, waar je wat zou moeten doen. Dat kunnen we doen. En ik denk dat dat, de eerste versie eind dit jaar ook. Dat loopt parallel met het onderzoek van RVO. Voeg dat samen, dan weet je, waar praten we over. Ik doe een vergelijking, want dit kan je lezen terwijl ik praat. Ik, is dat, dat is voor '...'. Ja, doe maar. Ik geef even een voorbeeld. We hebben een aantal onderzoeken gedaan in andere gemeenten. En wat we daar zien is, dat fundering op staal en als je dat volgens de methodiek van funderingsonderzoek, volgens de richtlijn die beoordeelt, er zijn er echt duizenden al beoordeeld. Dan is het niet zo, dat honderd procent echt een ramp is op dit moment. Jij bent vanmiddag in het Rivierenland geweest hè? Arnhem en noem maar op. Daar is ongeveer vijf procent van de fundering op staal, dat je zegt, oeps, hier moet ik wel wat doen tussen nul en vijf jaar, anders wordt dit onbewoonbaar. Vijf procent. Bij zo'n vijfenveertig a vijftig procent van die fundering op staal, daar zeg ik, nou, dat zakt uit. Dus, of we moeten weer een polderetje maken van een wijk. Dat kan, je kan een polder maken. Of, we moeten slopen of we moeten, in ieder geval moeten we die in de gaten houden. En als je dat dan doorzet en de tijd komen op ja, ik denk, tien, vijftien jaar dat ze nog te handhaven zijn. Maar als je dat weet, dan kan je daar ook op voorbereiden. Daar heb je een hele categorie, waarvan je zegt ja, het is wel op staal, maar het staat gewoon goed. Ik bedoel, ja, er zit er scheurtje in. Maar ja, maar waarom zou je je daar dan druk over maken?

De voorzitter: U moet nu afronden.

De heer De Jong: Wat zegt u?

De voorzitter: Als u een compliment wil, moet u nu afronden.

De heer De Jong: Een compliment? Ja, die, ja, mijn ego is al gevuld, dank je wel. Maar goed, suggesties. Wat kan Dordrecht doen? Kijken naar, als ze ambtelijk eruit zijn met die Funder. Waar zitten de hotspots, wat betekent dat? En dat zit op wijkniveau. Ik vergelijk Arnhem, daar hebben we ook een wijk waarin dat speelt, waar ook allemaal aparte ... Die regeling kwam vanmiddag ook langs of vanavond. Die wordt daar toegepast, ook voor voorlichting voor funderingen. En wat kan je zelf doen als eigenaar hè met meten? Dus ik zou dat doen. Ik zou ook kijken. De coalitie is er in voorbereiding, om het hele Rivierenland ook bij het Rijk als pilot te krijgen. Als een soort regiodeal, ik zeg maar even, van de Drechtsteden tot aan Arnhem. Nijmegen probeerde aan te haken, want dan krijg je middelen en kennis.

Maar is allemaal net nieuw hè, we hebben net een kabinet. En de laatste preventie. Als we kijken, als we niks doen, dat hebben we ook uitgerekend voor het ministerie. Ja, ik ga één minuut erover. Mag wel. Daar hebben we 425.000 woningen in Nederland, waar wat hersteld zou moeten worden als we niks doen in 30 jaar tijd. We doen er per jaar in Nederland duizend. Dus met de huidige mensen, dat is vierhonderdvijfentwintig jaar zijn we aan het ... Dus we moeten vier keer zo snel, vijf keer zo snel, innovatie.

De voorzitter: Dank u wel, voor uw verhaal. En ik ga nu vragen aan de heer Kersemakers, of die namens de Vereniging Eigen Huis het stokje wil overnemen en in vijf minuten zijn verhaal kan doen.

De heer Kersemakers: Moet ik gewoon doorklikken, of oh, nee. Wat is het?

De voorzitter: Ja, u heeft hem?

De heer Kersemakers: Nee, is een andere. De onderste. Nee, de middelste. Ja, klopt. Ja, ik ben John Kersemakers, bouwkundig specialist Vereniging Eigen Huis. Ik wou even vertellen, wat Vereniging Eigen Huis is. We hebben eigenlijk achthonderdduizend leden. Als je dan een beetje kijkt, dat is één op de zes eigen woning, is lid van de Vereniging Eigen Huis. Dus, heel erg groot. Opgericht in 1994. Voldoen aan belangenbehartiging, informatie en advies. Dus ook leden kunnen bij ons vragen stellen, over alle onderwerpen. Fiscaal, bouwkundig, juridisch, maar ook over verdringsproblematiek. We hebben ook diensten. We hebben kernteams, ik werk bijvoorbeeld in kernteam Wonen. Dat is bijvoorbeeld, verdichtingsproblematiek, klimaatadaptatie, asbest, echt inbraak, onderhoud, alles erop en eraan. En tweehonderdveertig medewerkers op kantoor en we hebben ook nog honderd externe keurders, die voor ons de oplevering, aankoop en dat soort keuringen doen. De standpunt. Je ziet daar mijn directeur '...', Karsten. Die is ook wel redelijk bekend, denk ik. We hebben altijd een droom eigenlijk en we hebben ook eigenlijk, we strijden al jaren voor een krachtig nationale aanpak van verdichtingsproblematiek. Zeker al een tien, twaalf jaar en de laatste vier, vijf jaar eigenlijk, steeds meer tijd slokt dat op. Geen probleem. Maar we hebben wat mijlpalen gebruikt. Het manifest, had Dik het al over. Dus met de bank, verzekeraars hebben we een manifest geschreven. Is goed ontvangen bij de overheid. En het heeft ook wel de ogen geopend, dat is echt heel positief. Ook een motie ingediend door de Tweede Kamer voor een eerlijke kostenverdeling. We hadden één derde voor de bewoner, één derde voor de consument en één derde voor de waterschappen. Daar is volgens mij nu uitgekomen, dat er een redelijke kostenverdeling moet komen. Dat is ook heel erg positief. En de Raad van Leven heeft een heel mooi rapport gemaakt. In de laatste sheet staat een hele korte samenvatting, wat ze eigenlijk hebben geadviseerd. Dus het is, echt de laatste twee jaar ontzettend veel gebeurd. We kijken inderdaad een oplossing naar dit, naar het probleem. We kijken ook naar een goede schadelast verdeling hè. Dat het allemaal eerlijk wordt verdeeld. En je ziet ook, dat het voor ons zeg maar, voor de afgelopen verkiezingen ook een van de pijlers was, om te helpen met puntje drie. Je helpt mensen bij de verdichtingsproblematiek. Dus staat eigenlijk bij de vereniging hoog op de agenda. Ook misschien leuk om te vertellen en ja kijk er eens op. We hebben echt heel veel content geschreven. Afgelopen jaar hebben we echt een campagne gedaan op de verdichtingsproblematiek.

En we hebben het eigenlijk in twee dingen gedaan. Hier zie je een beetje de marketing uitingen. Dit zijn de eerste signalen vanuit marketing en, let op bij aankoop. Kom ik straks een beetje op terug. Want dat zijn wel de twee thema's, die wij hebben gekozen van, ik heb een woning en ik heb een probleem, ga ik het oplossen? Denk aan stappenplannen, dat soort dingen. Maar ook, ik heb mogelijk een probleem met de koper en verkoper. Daar kom ik straks wel even op terug. Dat is natuurlijk heel erg belangrijk, hoe dat proces gaat. Maar ik nodig u uit, om een keer op de Vereniging Eigen Huis site te kijken en eens de content te bekijken. Dat zijn allemaal linkjes naar KCAF en KBF, alles wordt gekoppeld. Ik heb even de drie vragen, ook gewoon echt overgenomen. We gaan uit van de visie van de eigen woning bezitter. Hoe kunnen we gezien de Dordtse situatie, maatschappelijke problemen voorkomen? Sowieso, wat Dik ook al zegt, informeren over

de verdichtingsproblematiek. Bewoners overheen marktpartijen, betrekken bij deze politiek. Dat is heel belangrijk. Je moet het een gedragen samen, probleem gaan maken. Hou ook rekening met verschillende belangen. De bewoner heeft een ander belang dan bijvoorbeeld, een koper. Want ik hoorde ook misschien wel een beetje, om een uur of acht was dat van, ja, de één wil verkopen, de ander wil het kopen, andere woont erin. Allemaal verschillende belangen. En hoe ga je daarmee om? Daar zitten wij mee te worstelen als vereniging hè. We hebben natuurlijk achthonderdduizend leden, maar dat zijn ook wonen, kopers en verkopers. Maar natuurlijk een gemeente, heeft natuurlijk eigenlijk precies hetzelfde probleem. Die heeft ook die, allemaal die afwegingen. Makelaars bij betrekken. Er is een heel groot onderzoek gemaakt door Rebel in Rotterdam, over de transitie van woningen. Er is ook wat aanbevelingen gedaan. En één van die aanbevelingen was ook ja, betrek ook die makelaars erbij hè. Eén van de adviezen was bijvoorbeeld ook in, als je zo'n woning te koop zet, dat je moet een vragenlijst invullen, dat je ook wat specifieke vragen gaat stellen over de fundering. Je hebt daar een onderzoeksplicht en je hebt een meldingsplicht, dat je die makelaars ...

De voorzitter: Die gaat snel in, u heeft nog één minuut.

De heer Kersemakers: Oké. Ik heb nog maar twee, dus dat scheelt. Zorg ervoor, dat het een bloksgewijze aanpak. Het zou jammer zijn, als de bewoners uitgekocht moeten worden. En dat ziet ook wel eens een keer gebeuren, dat iemand het niet kan betalen en dan ja, uitgekocht wordt. De tweede, ontzorgen. Beschikbaarheid van risico informatie, werd net ook al verteld. Maak inzichtelijk, waar de problemen zijn. Werd eigenlijk net ook al verteld. Gemeentelijk niveau, maar ook landelijke database. Want als je natuurlijk een pand gaat kopen, ga je niet vaak op de gemeente kijken, maar een landelijke database. Doe de gemeente koppelen met de landelijke database. Regie nemen vanuit de gemeente, dadelijk aanpak van verdichtingsproblemen. Kan je niet aan een leek overlaten. Het onderzoekfinanciering, dat is echt een heel uitgebreid en moeilijk proces. En andere bewoners niet over de streep proberen te trekken. Want ja, vaak zien we ook, dat het dan één of twee jaar uit wordt gesteld en dan is ook vaak de kosten twee keer zo hoog. En mijn laatste sheet, visie vanuit eigen woning bezitter, krachtige nationaal gemeentelijke aanpak verdichtingsproblematiek, huiseigenaren echt worden geholpen. Hoge kosten van het funderingsgestel, moet betaald kunnen worden. De subsidiemogelijkheden.

De subsidiemogelijkheden. Stimuleer voor onderzoek, schade en funderingsgestel. En ook de laatste, want ook dikwijls heeft schade voorkomen hè. Bijvoorbeeld Rotterdam zie je actief grondwater, blijkt. Ik weet niet of het hier allemaal kan, maar je kan met de wijken wel eens gaan pionieren, lukt dat? En de allerlaatste. Dit zijn eigenlijk de dingen, die de Raad voor Leefomgeving heeft aangegeven. U kunt ze allemaal lezen. Maar dat zijn ook de dingen, die wij en denk ik, met zijn allen ondersteunen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kersemaker.

De heer Kersemakers: Heb ik het gered?

De voorzitter: Ja, hoor. U hebt het gered, bijna. Namens Trivire, mijnheer Molenaar. Ja, de vragen, die komen straks hoor. Klark, Trivire.

De heer Molenaar: Ja, welkom. Mijn naam is Stef Molenaar, portefeuillemanager bij Trivire. Trivire heeft zo'n vijftienduizend woningen hier in de regio, waarvan er ongeveer tienduizend in Dordrecht staan. Heeft u een beetje een beeld van de omvang. Nu is de bedoeling, dat hij verder gaat.

De voorzitter: Nee, dit gaat niet van zijn tijd af. Ik had hem al stopgezet. Streng, maar rechtvaardig.

De heer Molenaar: Ondertussen kunt u al lezen. Ik zal ook even een toelichting geven. Wat u hier ziet, is een uitsnede van een kaartje van Dordt, een stukje van Krispijn. En het gaat ook over bodemdaling. Soms zie je tot problemen samenkomen. Dat zowel de bodem daalt ja, dank, als dat er een kans is op funderingsproblemen. En zeker als dat op staal staat dan krijg je gewoon soort van, zakt allemaal naar beneden en je krijgt een badkuipeffect. En wat u hier ziet is, in die rode cirkel is een buurtje wat we onlangs hebben gesloopt en nieuw gebouwd, Charlotte de Bourbonstraat. Maar daar zag je het gewoon, dat een aantal problemen zich stapelden en bij elkaar kwamen. Waarschijnlijk al verteld, maar landelijk hebben we het ongeveer over één op de acht woningen, waar in de toekomst wel eens een funderingsherstel nodig zou kunnen zijn. Bij Trivire zijn we samen met KCAF bezig om te kijken van, hoe zit dat bij ons? Dat loopt. Toevallig zag ik vandaag een document voorbijkomen van de laatste stap. Een eerste beeld in woningen uitgedrukt en dat is weer iets anders dan panden, maar in woningen uitgedrukt zou bij één op de acht, zou het om vijftienhonderd of misschien iets meer kunnen gaan. Bij ons. Dat gaat zowel om met houten palen, al dan niet met een betonoplenger, dan wel ook als staalfunderingen. Wat we zien is, dat gelukkig een vrij klein deel, een overzichtelijk deel urgent is. Zeg maar, binnen twintig jaar. Dus wij, hebben we echt wel een lange termijn horizon, als we investeringen doen. Maar dat een groter deel op termijn en dat zit in de houten palen problematiek, op termijn een risico vormt. Goede boodschap is dus in ieder geval voor ons, bezit. We hebben tijd om te anticiperen. We maken nu altijd onderdeel van de afweging. Dus, doen we een grote investering, denk aan hoog niveau renovatie, verduurzaming. Dan kijken we altijd naar van, gaat die woning ook die investeringsperiode mee? En soms zien we van, de fundering is matig. Moeten heel veel doen om de woning isoleren. Moeten van het gas afhalen. We hebben nog een onderhoudsprogramma uit te voeren.

Ja, dan wil het wel eens zijn, zoals bij Charlotte de Bourbon, het wordt sloop-nieuwbouw. Wat we zien is, dat de ongefundeerde woningen denk ik, het urgentst nu zijn. Wat ik al zei, het gaat vaak samen. En wat we ook zien, is dat er een kans ligt voor gebiedsontwikkeling. En dan tot slot, waar zou de oplossing kunnen liggen? Dat is al door de sprekers voor me genoemd, informatievoorziening. En eigenlijk ook informatievoorziening van lange termijn, zodat de risico's langzaam in de prijsvorming kunnen meegenomen worden. Zodat inderdaad, dat verhaal van koper en verkoper, dat het daar langzaam kan gaan dalen, indalen. Zodat de afwaardering, want er gaat onvermijdelijk afwaardering plaatsvinden, geleidelijk gaat en voorkomt, dat iemand in problemen komt. Wat kunnen we als corporatie en gemeente doen? Dat is dat stukje gebiedsontwikkeling, waar kunnen we elkaar versterken, waar kunnen we elkaar vinden? En tot slot, ook met twee partijen samen zullen we niet redden. We zullen echt hierbij de hulp nodig hebben van de landelijke overheid, dus gezamenlijke lobby hiervoor is ook nodig. Hier wil ik het bij laten.

De voorzitter: Dank u wel. En een welgemeend compliment voor de heer Molenaar. De volgende is de heer Estié van de Nederlandse Vereniging Aannemers Funderingswerken en die doet dat zonder plaatjes. Clark, als ik het goed heb? Clark als ik het goed heb. Maar hij gaat geen reclame maken voor Trivire, dus deze mag weg.

De heer Estié: Dank u wel. Mijn is trouwens Estié, maar misschien is dat ...

De voorzitter: Maar is nu even gelijk. Excuus, gaat allemaal goed.

De heer Estié: Ik vertegenwoordig de Nederlandse Vereniging Aannemers Funderingswerken. Ik heb het reclameplaatje maar even weggelaten, want ik ben van mening dat ik daarvoor niet hier gekomen ben. Maar wij vertegenwoordigen de bedrijven, die een deel van het funderingswerk uitvoeren. Daarbij wil ik wel even een nuance geven dat, dat heel veel van dat funderingsherstel wordt vaak aangenomen door een bouwkundige aannemer, waarbij er dan vervolgens een stuk paalfunderingen uitbesteed worden. En vaak moet er daarna in dat huis zelf ook heel veel gebeuren. Om op de eerste vraag in te gaan, hoe kunnen we maatschappelijke problemen voorkomen in Dordrecht? Ja, om heel eerlijk te zijn, denk ik niet, dat we die niet helemaal kunnen voorkomen, maar dat we wel zaken voor mensen toegankelijker en makkelijker kunnen maken. Wat heel goed zou zijn is en daar zijn jullie al mee gestart, een duidelijk geprofileerd funderingsloket. Heel belangrijk. Wat ook belangrijk is, realiseer je dat een huis als daar wat mee gebeurt, dan praat je over het bestaan van mensen. Het is jouw zijn, het is jouw ding. Een funderingsprobleem geeft voor mensen een enorme onzekerheid. Die onzekerheid als die te lang duurt, die leidt tot allerlei neveneffecten. Mensen nou ja, goed, we hebben in het Groningse gezien, die zelfs ziek worden, psychische klachten krijgen. Onderschat dat niet. Dus in dat funderingsloket, heb daar gewoon ook aandacht voor, heb ook aandacht voor die kant. Een andere zaak, even kijken, ik zit nog even naar de volgende vraag te kijken. Wat is er nodig voor ontzorging en ondersteuning van bewoners? Ja, wat heel belangrijk is, als dat funderingsherstel in uitvoering komt, komt daar een aannemer. Dat is niet een één-tweetje. Die aannemer, die heeft vaak in heel veel gemeentes en ook waarschijnlijk in Dordrecht, te maken met vergunningverlening.

Heeft te maken met, dat hij moet voldoen aan kwaliteitseisen, Wet kwaliteitsborging. Dus daar zijn de kwaliteitsborgers, die daar een rol in spelen. Die aannemer heeft te maken met bereikbaarheid. Die heeft te maken met, vaak als een huis bloksgewijs wordt aangepakt, is dat vaak wat makkelijker. Maar als er één of twee huizen in de straat worden aangepakt, heb je te maken met burens. Die, daar, funderingsherstel bij huis één betekent, dat dat huis dan misschien gefundeerd is, maar de burens, dat huis blijft gewoon zakken. Dus denkt daar ook over na. Dat je dat goed aanpakt, dat je dat ook goed begeleidt. Wat daar ook van belang is, dat het heel erg behulpzaam kan zijn als die vergunningverlening, dat daar een stukje begeleiding in komt. Want vergunningverlening die veel tijd kost, betekent ook dat dat geld is, die uiteindelijk die aannemer doorbelast naar die bewoner of naar de corporatie. Ja, en daar zijn we allemaal eigenlijk niet bij gebaat. Dan was de derde vraag, wat heeft u nodig van de gemeenteraad? Ja, ik heb dit eigenlijk al aangegeven. Ik denk, dat de gemeenteraad in mijn optiek, dit niet politiek moet maken. Dit is gewoon iets, wat alle bewoners aangaat. En ik ken jullie situatie niet. Ik heb me wel verbaasd over de hoeveelheid partijen in de raad, in mijn voorbereiding. Maar dat is ook een compliment voor de democratie, dus dat

is misschien ook een heel positief punt. Maar vindt elkaar daarin en maak dit alsjeblieft als raad, niet politiek. Creëer gewoon de randvoorwaarden, dat die mensen gewoon echt geholpen kunnen worden. Ik zat ook net al even kort in gesprek met de mijnheer van Trivore. Zoek ook daar samenwerking met gewoon partners, die hier in het Dordtse gewoon heel bekend zijn. En ook bij woningcorporaties zit gewoon heel veel kennis en ook gewoon ingangen tot financierings- en geldmogelijkheden. Zoek dat ook bijvoorbeeld bij andere kennispartners. Kennis Centrum Aanpak Funderingsherstel, Kenniscentrum Bodemdaling en Fundering. En als je de bewoners wilt participeren, moet je natuurlijk ook John Kersemaker van Vereniging Eigen Huis, daar ook in betrekken. Dat helpt ook voor bewoners. En daar wil ik het eigenlijk bij laten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Estié. Dan gaan we naar de, u een compliment, trouwens. En dan gaan we naar de laatste, de heer De Kwaadsteniet van het Kenniscentrum Bodemdaling en Funderingen.

De heer De Kwaadsteniet: Ja, dank u wel. Ik sla de eerste over. Waarom ben ik gevraagd door het KCAF, om hier als hydroloog wat te komen vertellen? Ik heb een deelexpeditie namens KBAF gedaan, over actief grondwaterpeilbeheer. Ik heb hem al een paar keer voorbij horen komen. Dat gaat over het gelijk houden of zoveel mogelijk de fluctuatie van grondwater beperken, wat ook voor deze problematiek van belang is. En ik ben nu bezig met het opzetten van een nieuwe deelexpeditie, over waterbodesturen binnen een bebouwd gebied, waarbij op staal gefundeerde bebouwing een van de thema's is. En dat, ben ik mee bezig met Dordrecht, gemeente Dordrecht, Rotterdam, Amsterdam en RVO. Ik dacht, die drie vragen die jullie hebben, die parkeer ik even voor strakjes. Dan heb ik nog iets tijd om die punten te, iets beter te duiden. Want ik denk, dat dat voor de discussie wel van belang ook is. En zoals al is aangegeven, het is een zeer gevoelig onderwerp. Dus daarom hou ik mij, beperk ik mij tot de technisch-inhoudelijke kant van het probleem, want daar heb ik wel kennis over. Deze plaatjes heb je al gezien. Wat is nu die staalfundering? Dat is een meetpunt in Krispijn, hier aan de linkerzijde. Daar zie je eigenlijk, het groene balkje geeft aan dat er een kleilaag is.

En dat gele balkje daaronder geeft aan, dat er een zandlaag zit en die zit ongeveer op twaalf meter min maaiveld. Als je die woningen zou funderen op palen, dan zou dat ongeveer, dan zou er dus, in die zandlaag zou je die palen aanbrengen. Deze fundering, die staat ondiep, die staat in de klei. Die kleilaag, die zakt en de funderingen dus ook. Dus eigenlijk, met de kennis en kunde van nu is dit funderingstype ongeschikt voor deze bodem ophou. Dat wordt ook niet meer toegepast. Wat ervaren de bewoners of de eigenaren nu of in de toekomst, aan problemen? Dan heb je het over wateroverlast op straat. Dus als er water op straat komt, dan kan het vanwege de lage ligging in of naar de woningen stromen. Er kan zettingschade optreden, scheurvorming als gevolg van verschilzettingen van de bodem. Er kan optrekkend vocht optreden via de, doordat de woningen gezakt zijn en met hun voetjes in het grondwater staan, waardoor schimmelvorming ontstaat. Ja, en de woningwaarde en de maandlasten. Dat is heel bepalend voor de omvang voor het probleem. Maar daar kan ik verder eigenlijk niks over zeggen, want daar weet ik gewoon niet te veel van. Als we het hebben over funderingsonderzoek, dan is er in het verleden door F30 een richtlijn opgesteld en die is nu overgenomen door het KCAF. En als we kijken naar, je hebt een huis en je wil een funderingsonderzoek laten doen, om te kijken wat de kwaliteit is. Dan gaat dat altijd

over, de beoordeling gaat over de zettingsverschillen en de schade die is ontstaan en de verwachting naar de toekomst. Maar wat je met deze richtlijn niet kan beoordelen, is de absolute zetting. Dus dat is de absolute hoogte die de woning is gezakt, ten opzichte van het grondwater en het oppervlaktewater. Ik heb in het verleden, bij het herschrijven van deze richtlijn heb ik gevraagd van, kunnen jullie dat niet meenemen? Dat noemen ze de ontwatering, kunnen jullie dat niet meenemen? Want dan kan je ook deze problematiek beoordelen. Daarvan zeiden ze, ja, toen dat is, dat ligt te gevoelig, dus daarom is dat destijds niet meegenomen. Dus dat is ... Oké. Oké, want dat is een hele belangrijke, want als je het probleem niet ...

De voorzitter: Ik denk, dat het niet door de anderen verstaan is. En als het een waardevolle opmerking is, dan moet mijnheer zijn microfoon aandoen.

De heer '...': Oh, sorry. Oh, sorry, ja.

De voorzitter: Nee, als hij waardevol is, dan mag u hem noemen.

De heer '...': Dat is een terechte opmerking en ik ben toevallig van de richtlijncommissie. En we hebben al gezegd in de eerstvolgende, komt dat element er gewoon bij. De satellietdata zeg maar en andere zaken om te bepalen, wat je net zegt.

De heer De Kwaadsteniet: Dus de zakking, de beoordeling van de zakking ten opzichte van het oppervlaktewater en het grondwater.

De voorzitter: Als u, mijnheer De Kwaadsteniet, een klein beetje vaart kan maken.

De heer De Kwaadsteniet: Ja, ik doe mijn best.

De voorzitter: Niet te technisch.

De heer De Kwaadsteniet: Ja, ik ga nog één ding technisch doen, omdat het van belang is voor het handelingsperspectief wat de gemeenten en ook de heer Van Es, als dagelijkse praktijk ervaart bij deze woningen. Er is al een vraag gesteld over het beleid. De gemeente, dit is een voorbeeld van beleid. De gemeente, die heeft beleid ten aanzien van, welke bui zou je, moet een riool of de openbare ruimte idealiter kunnen verwerken. En daar wordt een rioolsysteem op ontworpen. Daarnaast, wordt er vaak een eis gesteld, een wens ten aanzien van de hoogte van de maaiveld, ten opzichte van de grondwaterstand. Zo wordt dan een wijk of woningen worden aangelegd. Dat zal in het verleden bij de staalfundering ook gebeurd zijn. Dus hier zien we een doorsnede, waarbij rechts de woning op staal is en links een profiel van de straat. Dan zie je dat, bij aanleg is de grondwaterstand, die zit ruim voldoende onder maaiveld, dus dat is prima. En als er een bui valt, dan loopt dat in het riool. Het water stijgt in het riool, maar dat kan door het, door, onder vrij verval, dus zonder pomp worden afgevoerd naar het oppervlaktewater en dat, zonder dat er water op straat komt. Die woningen, die zijn in de loop der tijd gezakt, evenals de openbare ruimte. Dat betekent, dat door de zakking, dat het water niet snel genoeg kan af, worden afgevoerd naar het oppervlaktewater. Dus dat komt boven maaiveld te staan. En dan stroomt het naar de woningen en dat veroorzaakt de problematiek. Maar ook ja, de boomwortels, die zakken in het water de nuts chasses zijn minder bereikbaar. De eventuele bergingsvoorzieningen, die worden

aangebracht om hoosbuien op te kunnen vangen, die zijn gevuld met water. Dus eigenlijk de gemeente die, wat de gemeente normaal gesproken doet, is de openbare ruimte ophogen. Alleen, omdat de woningen gezakt zijn, kan de gemeente die strategie die ze gebruikelijk zijn om toe te passen, niet meer uitvoeren. Dus het handelingsperspectief van de gemeente is eigenlijk ja, beperkt. En daar loop je tegenaan en dat maakt deze problematiek zo lastig. Dus we kijken dan, nog even korte samenvatting. Dus funderingstype is ongeschikt bij deze bodemopbouw. De onderzoeksrichtlijn, die wordt dus wel aangepakt. Dus dat vind ik al heel goed, want dan kan je ook die bewoner, die zo'n onderzoek laat uitvoeren, die kan dan ook, die weet dan ook dat zijn fundering niet meer geschikt is. De bewoners zijn zich niet altijd bewust van de problematiek, als ze een woning gekocht hebben. En ja, het handelingsperspectief. Dat is wel heel belangrijk om mee te nemen ook, vanuit de gemeente bij de oplossing of hoe je met dit probleem moet omgaan.

De voorzitter: Ja, dank u wel. Ik wil u vragen, mijnheer De Kwaadsteniet, of u daar wil gaan zitten, die kant. Dan kunnen de heren De Jong en Zandbergen misschien hier komen zitten. Want dat is voor de commissie wat makkelijker dat je, dan kunnen ze één kant opkijken ongeveer. Anders dan ja, dan krijgen de nekspieren het wel een beetje heel zwaar. In ieder geval, vast allemaal dank voor de zeer interessante informatie. Maar ik ben er eigenlijk van overtuigd, dat er nog steeds commissieleden zijn, die niet alles weten en alles begrijpen en daarom gaan we nu genoeglijk met elkaar in gesprek. En wie mag ik als eerste het woord, mijnheer Den Hartog. Ik zag het al een beetje aankomen. En ook graag erbij, aan wie u de vraag wil stellen.

De heer Den Hartog: Zeker, dank u wel. Ja, ik ben inderdaad iemand, die niet alles heeft begrepen. Dus het gaat vooral om ja, verduidelijking. De heren van KCAF, die hoor ik vertellen van, we weten al heel veel en dat noemden ze ook allemaal voorbeelden bij. Alleen, ik heb in de sessie hiervoor, ik weet niet of jullie daarbij aanwezig waren. Heb ik de gemeente juist horen zeggen van, we hebben eigenlijk alleen maar schattingen. Hoe moet ik dat plaatsen van, we weten heel veel versus, het zijn schattingen?

De voorzitter: Mijnheer De Jong, daar weet u vast wel een reactie op te geven.

De heer De Jong: Het zit er net tussenin. Het klopt, dat wat nu formeel met de gemeente vastgesteld is, dat is een raming en een schatting. Doet hij het goed genoeg? Ja, oké. Maar we zijn echt dagelijks bezig met al die input en het invoeren, et cetera. Ook met, met Trivire ook, daar komt ook veel kennis vrij. We hebben alle rapporten uit die tijd ook allemaal netjes ingevoerd, et cetera hè. We zijn een stichting, dus we doen het houtje touwtje, maar wel kwaliteit goed. Dus ik denk, dat we binnenkort dat overleg, jij weer hebt met de mensen om te zeggen, dit is de trechter hè met ... We hebben ook satellietdata, volgens mij. En dan mag jij dat aanvullen, wat we nog meer hebben. Maar daarom durf ik te zeggen, eind van het jaar zouden we wel iets moeten kunnen zeggen.

De heer Zandbergen: Punt is, er is heel veel data beschikbaar, dus welke fundering zit nu onder welke pand. En dat is, in Dordrecht is dat een goed inzicht.

De voorzitter: Mijnheer De Jong, als u die van u uitdoet?

De heer Zandbergen: Maar je moet van die data informatie maken. Dus hoe weten we nu van al die panden, die dus inderdaad hier op een niet-onderheide fundering staan, die fundering op staal, welke nu problemen hebben. Daar moet je analyses voor uitvoeren en dat zijn schattingen. Hoe meer informatie je beschikbaar hebt, hoe beter je die kan uitvoeren met nog meer meetdata en nog meer controle. Hoe beter die schattingen uiteindelijk worden, om inderdaad echt inzicht te krijgen in welke panden een probleem hebben. En in die fase, daarin zitten jullie op dit moment.

De voorzitter: Ja, dat is goed, mijnheer Laban. En daarna, ik heb het gezien, mevrouw Van Herwijnen.

De heer Laban: Ja, dank u wel, voorzitter. Eigenlijk ook aan het KCAF. U gaf aan, dat er vijftien meldingen zijn geweest op dit moment, over die, in dat funderingsloket. En u geeft aan, dat de mensen zijn geholpen. Maar daar ben ik wel heel nieuwsgierig, hoe zijn de mensen dan geholpen en waarmee zijn ze geholpen? Want als ik het goed beluisterd heb eerder, zijn er nog geen oplossingen en is er nog geen financiering voor de problematiek. Dus hoe zijn de mensen dan geholpen? En gelijk met, een tweede vraag misschien is, u noemde iets van een polder maken. Dat vind ik wel heel interessant, wat zijn daar de mogelijkheden van? En ja, hoe verhoudt zich dat zeg maar, tot kosten van algehele vervanging, of fundering ...

De voorzitter: Ik denk duidelijk, de eerste vraag. Dus, hoe zijn mensen geholpen, terwijl ze eigenlijk nog niet geholpen konden worden? Als ik het goed begrepen heb. En tweede is, poldertjes maken van een wijkje. Dat lijkt me ook een boeiende.

De heer Zandbergen: Ja, hij doet het. Die eerste vraag, hoe zijn mensen geholpen? Het is afhankelijk van de vraag, die gesteld wordt. Je ziet, dat als mensen bij een loket komen, hebben ze vaak eenvoudige vraag, ik heb een scheur. Men stuurt een foto op en dan kan je iemand geruststellen. Of, je kan iemand ook aan het werk zetten. Wat ik begrepen heb van die vijftien meldingen, dat is nog maar een begin, dat dat geen ernstige gevallen zijn waarvan we zeggen, help, hier moet de handhaver naartoe. Dat is natuurlijk belangrijk om altijd te checken. Dus wat je dan, in dit stadium zeggen we van, één, wat is je, wat zou je zelf kunnen doen? Dan heb je dat instructieboekje van ons van, je moet ook je dakgoot altijd schoonmaken. Dus kijk ook eens, waar heb je scheuren? Je kan er een scheurmeter opzetten, je kan, zo zijn er een aantal dingen die we dan aanreiken. Meten is weten. En die enkeling, die zegt, ja, maar ik heb geen cent, hoe moet dat nou? Want ik zit in, zo'n corporatiebezitter, die gaat en hoe moet dat? Dan zeggen we, ja, dan moet je wel in overleg natuurlijk met je burens, om dingen te doen. Maar wat ik wel kan zeggen is, misschien weten jullie in de tijd toen Dordrecht de houten palenaanpak had, was er een hele goede lening en een subsidie. Die lening, daarvan weten we, daar zat een maatwerklening bij. En ik kan zeggen, die hebben we een jaar of vijf geleden bij ons geanalyseerd. Hoe is dat nou afgelopen? We hadden iets van honderd maatwerkleningen. Dus mensen krijgen gewoon die lening, terwijl ze niks hoefden af te lossen in het begin. Uiteindelijk van die honderd zijn er vijf mensen, die nooit hebben kunnen aflossen. Dus dat is, dus de gemeente Dordrecht heeft daar heel weinig verlies op geleden. Want die nam dat risico van dat inkomensverlies, zeg maar. Het Rijk heeft een Fonds Duurzaam Funderingshersteltel. Heeft ook Ad van Wensen, ik, een aantal mensen ook aan meegewerkt, dat dat er komt. Dat gaat per 1 januari landelijk gelden. Dat betekent, dat iedere eigenaar in principe daar een aanspraak kan doen, om een

lening te krijgen voor verbeterwerkzaamheden. Maar wat is nu verbeterwerkzaamheden? Is dat nu puur dat hele herstellen hè, wat bedrijf van Jaap doet. Is echt stevig hè, dan ga je echt naar de tienduizenden euro's, een ton. Of, is het ook preventieve werkzaamheden met de regenton en water, enzovoorts? Dus daar gaan nu wel de discussies over. Maar vooral zal die bedoeld zijn voor fundering op staal.

De voorzitter: De heer De Kwaadsteniet, die wilde graag aanvullen. En het poldertje, dat heb ik onthouden hoor, dat komt zo.

De heer De Kwaadsteniet: Ja, dat zal ik zo vertellen. Ik heb het, oh. Ik heb soms het idee, dat de fundering op staal problematiek en de fundering op palen problematiek een beetje door elkaar lopen. Voor de fundering op palen problematiek, daar kun je herstellen, daar is herstellen mogelijk. Alleen, als de, bij de fundering op staal problematiek. Als de fundering dermate laag is gezakt dat ook de openbare ruimte, als er geen handelingsperspectief meer is voor de openbare ruimte, dan zou je de woning op staal kunnen fixeren op dat niveau, door bijvoorbeeld een nieuwe paalfundering. Alleen, daarmee is het probleem niet verholpen, omdat het in absolute zin te laag ligt. Dus volgens mij, is de oplossing daarmee voor deze problematiek in de zin van herstellen, dat is een andere orde.

De voorzitter: Laat de discussie niet te technisch worden hoor, want dat ...

De heer '...': Als we het hebben over de herstelmethode, dan zijn we al een fase verder hè, wat je kan doen. Daar zijn toch wat bodeminjecties, et cetera zijn natuurlijk ook oplossingen. Maar ik denk, dat we dat even parkeren. De polder. We zijn natuurlijk polderaars in Nederland. Jullie hier aan tafel proberen te polderen heel vaak, denk ik. Maar we zijn natuurlijk altijd aan polderen. Ik geef een voorbeeld. Provincie Friesland, die heeft twintig jaar geleden besloten dat, die funderingen gingen niet goed. Weet je wat? We zetten bij elke, in het landelijk gebied, we maken gewoon kleine poldertjes. Dat betekent, dat was voor de houten palen. Want het zakt als een tierelier daar. Eén tot twee meter in een eeuw, zakt het daar, soms drie meter. Dus ja, die houten palen, die kan je gewoon zien als je daar langs het huis loopt. We bouwen een dijk om een groepje woningen in dat landelijk gebied en we zetten een pomp en we houden dat water daar hoog. Dat heeft heel lang gefunctioneerd. Er zijn duizenden van dat soort poldertjes, door het waterschap aangelegd. Dat is een belangrijke club daar, het wetterskip. Maar we zien nu dat, de bodemdaling gaat zover, dat ja, we krijgen kwel, het werkt niet meer. En dat betekent, dat in dat gebied ik denk, iets van zesduizend woningen op houten palen. Maar ook op staal, die er ook weer tussen liggen. Ja die moeten toch opgepakt worden. Ja, en hoe je dat dan doet en wanneer je dat doet? We zakken niet allemaal die drie meter hè. Dus we hebben ook gebieden ... We zitten ook in Pernis met fundering op staal, in Rotterdam. Ja, dat zakt allemaal weer anders. Probleem is, als het ongelijk gaat zakken.

De voorzitter: Mijnheer Laban, voor nu even genoeg?

De heer Laban: Ik hoor u zeggen, poldertjes, eigenlijk in het buitengebied en niet in de stad.

De voorzitter: U bent nog driftig met uw hoofd aan het schudden, mijnheer De Kwaadsteniet. Maar, dat mag hè, dat we niet met elkaar eens zijn. Alleen, het moet niet een heel technisch verhaal worden. Want ik denk, even in uw achterhoofd, kan de raad er iets mee?

De heer Laban: Ja, wat er gezegd wordt als oplossing, is niet de oplossing. Dus dat is, poldertjes kan je het water opzetten. Deze problemen, deze woningen zijn te nat. Dus dat is, dus dat, die poldertjes, die doen niks en het is ook niet inpasbaar in het gebied. En de fixatie van, dus ik hoorde iets over injectie oplossing, gaan we het niet over hebben, is geen oplossing. De woning staat te laag ten opzichte van de openbare ruimte. En dat is het hele probleem. Mijnheer Van Es, die kan dat onderschrijven, of niet. Dus misschien is wel goed, om dat vanuit het perspectief van de gemeente ook ...

De voorzitter: Mijnheer Van Es, kunt u dat onderschrijven?

De heer Van Es: Ja, dat heb ik daarstraks ook duidelijk proberen te maken, maar dat ...

De voorzitter: Mag u even mijn microfoon gebruiken hoor. Zelfs mijn stoel.

De heer Van Es: Zelfs de stoel, ja. Kijk eens. Ja, dus woningen die niet gefundeerd zijn, die blijven in principe zakken hè. Dus hoe je, er is geen mogelijkheid om die woningen te stoppen, tenzij je ze ergens op palen plaatst. Dus ja, je kan heel veel uit de kast trekken om enigszins en dat doen we ook al in de openbare ruimte, om zoveel mogelijk aan te passen, maar daar zit gewoon een eind aan. En dus het perspectief op termijn kan voor de ene woning wel vijf jaar zijn en de andere woning over twintig jaar zijn en de andere woning over dertig jaar. Maar er komt een keer een eind aan.

De voorzitter: Ja, dank u wel.

De heer '...': Ik gaf het voorbeeld, dat het ook niet lukt in Friesland hè dus. Maar het kan ook, kijk, je kan niet al die woningen in één keer aanpakken, al die mensen, enzovoort. Dus je moet, zal daar moeten en kunnen faseren. Stel, je kan zo'n tijdelijke maatregel, het vijftien tot twintig jaar oplossen. Bloemhof is ook zo'n wijk. Ik moet het nog zien daar, met al die Rotterdammers. Ja, je zal toch iets moeten gaan faseren.

De voorzitter: Ja, dank u wel, tot zover. Korte aanvulling, want dan ga ik naar mevrouw Van Herwijnen.

De heer '...': Ja, dank u wel. Kijk, technisch is er heel veel mogelijk. We kunnen zelfs woningen omhoog liften en zo, als dat moet. Alleen, vizelen, dus dat gebeurt, op sommige plekken gebeurt het ook. Allen, het is vaak ook gewoon een economische afweging. Dus technisch, is er echt heel veel mogelijk. Alleen economisch, of het is een ander verhaal.

De voorzitter: Ja, dank u. En dan komt inderdaad de raad om de hoek kijken, want is, een van de rechten die we hebben, is budgetrecht. Ik zie twee vingers, maar mevrouw Van Herwijnen was echt eerst. En daarna kom ik bij de heer Gundogdu en de heer Damen.

Mevrouw Van Herwijnen: Ja, dank je wel. In ieder geval één van mijn vragen is net beantwoord. Dus dat is mooi, kunnen we die gelijk afvinken. En andere vraag is, je weet natuurlijk aan het bouwjaar al aardig in te schatten, wat voor een fundering, of dat je te maken hebt met woningen op staal gefundeerd. Maar ik hoorde ook zeggen van, we moeten onderzoeken welke panden er uiteindelijk problemen gaan geven. Maar als we te maken hebben met verzakkingen, ga je dan niet altijd voor alle panden sowieso problemen krijgen? Of, heeft het dan te maken met de snelheid of de scheve verzakkingen? Of, waar zit dan zeg maar, het verschil in, het ene pand heeft wel problemen en het andere pand niet. Dat is even mijn ...

De voorzitter: Wie neemt de handschoen op? Ja, mijnheer Zandbergen.

De heer Zandbergen: Ja. Bouwjaar, dat is een aardige indicatie, maar voor zestig procent betrouwbaar. Dus in veertig procent, zitten we ernaast. Je komt gewoon bijzondere situaties tegen, waarin er toch opeens palen zijn toegepast. Of, waar je van verwacht dat er palen zijn toegepast en dan is het inderdaad, opeens niet-onderheide fundering.

Maar dat probleem is dus op te lossen met archiefonderzoek of onderzoek of met geavanceerde modellen. Vandaar dat ik aangeef, dat hebben we vrij goed in beeld, inmiddels. Als je dan kijkt naar al die panden, die niet-onderheid zijn. Ja, niet elk pand heeft een probleem. En dat heeft inderdaad te maken met, hoeveel is het gezakt. Het absolute niveau, waar het nu op zit. Met, dat heeft dan de relatie, met het grondwater te maken. Dat als ze te laag staat, hebben we een probleem, want dan gaat de grond aanvullend zakken, zetten. En dan krijgen we een verschil zakking van die panden. Staat het te hoog, dan hebben we optrekkend vocht en dan staat er water in de kruipkelder en vochtproblemen. En wat nu het lastige is in deze situatie. We hebben de afgelopen tien jaar te maken met extreme droogte en extreme natte periodes. Gemiddelde blijft ongeveer gelijk, maar de excessen, die nemen toe. Dus we krijgen steeds meer water in die kruipruimtes en optrekkend vocht. En aan de andere kanten van het jaar krijgen, we steeds lagere grondwaterstanden met meer uitdroging en verzakking. Dus ja, dat is niet zo'n mooi perspectief richting de toekomst. Met berekeningen en met modellen kunnen we vanuit de hele voorraad van die panden die niet onderheid zijn, kan je dus inderdaad meer gaan schiften, in welke gebieden je wel of geen probleem kan verwachten. Dat is goed mogelijk, maar het zijn inderdaad schattingen, educated guesses. Ja, daar zal je dan een stukje beleid op moeten uitvoeren of in moeten zetten, om daar dus inderdaad die onderste steen boven te kunnen gaan krijgen. Om tot handelingsperspectieven te komen, wat ze dan ook zijn.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Zandbergen. Korte aanvulling van u?

De heer Estié: Een hele korte aanvulling. Mevrouw Van Herwijnen heeft uiteraard wel gelijk. Alleen, het is alleen een kwestie van tijd. Dus het is in de tijd uitgezet. Wil niet zeggen, dat elke woning nu een probleem heeft, maar sommige kan het tien, twintig, soms zelfs dertig jaar of langer, wegblijven. En ik denk dat daarvoor die inventarisaties echt goed op zijn plaats zijn, om daar een inschatting van te maken. En daar kan je dan ook beleid op maken. Maar at the end, zijn ze allemaal aan de beurt.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Estié. Mijnheer Gundogdu, u had een vraag.

De heer Gundogdu: Ja, voorzitter, dank u wel. Ik wil in ieder geval alle insprekers bedanken voor hun bijdragen, want wij worden natuurlijk wat wijzer van uw inbreng. Ik heb een drietal concrete vragen. Om te beginnen met de heer Zandbergen. Wat ik u duidelijk hoor zeggen is, dat het urgentiebesef ook bij landelijke overheid nu wel ja, duidelijk is, nog duidelijker is dan, wat het is geweest. Maar wat kunnen wij zeg maar, er is duurzaam funderingsherstel, er komt een fonds. Maar wat kunnen we nu concreet verwachten? Is dat met name op het gebied van advies, begeleiding of echt een fonds om funderingsproblemen en aanpak daarvan, concreet aan te pakken?

De voorzitter: Ik parkeer hem even. Laten we vraag voor vraag even doen. Mijnheer Zandbergen. Wat kunnen we concreet verwachten?

De heer Zandbergen: Ja, wat kun je concreet verwachten en doen? Eerste advies is eigenlijk, neem de aanbeveling van de Rli-rapportage over. Dat is het onderzoek, op landelijk niveau wordt het uitgevoerd. Dat komt voorlopig nog niet tot uitvoering, de komende jaren. Maar de aanbevelingen die erin staan, start met '...' funderingsonderzoek en start met een loket, om problemen te kunnen melden en te kunnen beantwoorden. Ja, dat dat is absoluut het eerste, waar je groot op zou moeten inzetten. Dat levert nog niet de oplossing op voor de betreffende bewoner, om uiteindelijk de problemen weg te nemen bij het pand zelf, een stukje handelingsperspectief. Maar het stelt je wel in staat, om die eerste stappen daarin te nemen, die bewustwording te vergroten en de informatie te kunnen delen daarover.

De voorzitter: Kunt u ook bij de stukken vinden, mijnheer Gundogdu. Kunt u het thuis nog eens nalezen.

De heer Zandbergen: En een stap verder zou inderdaad, subsidie voor herstel zijn en dan is het, de nieuwe vorm van Fonds Duurzaam Funderingsherstel zeker een goede mogelijkheid. Het is overigens wel zo, de hele markt is hiermee in beweging hè. De bankensector is daar bijvoorbeeld, die zijn ook naarstig op zoek naar nieuwe producten in de hypotheekbranche hè van, hoe gaan we ervoor zorgen, dat is ook ons onderpand, dat het over dertig tot veertig jaar zijn waarde behoudt? Dus er gebeurt veel. Er gaat een hoop gebeuren, de komende tien, vijftien jaar. Maar kleine stapjes en als eerst zorgen, dat je bereikbaar bent als gemeente om vanuit die faciliterende rol, assistentie te gaan bieden, informatie te kunnen delen. Is absoluut de eerste stap. Niet alleen hier, maar dat hebben we bij verschillende gemeentes al in Nederland gezien.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Gundogdu, tweede vraag. Kort en bondig, graag.

De heer Gundogdu: Bedankt voor in ieder geval, de uitgebreide beantwoording. Mijn tweede vraag is aan mijnheer Estié, zeg ik dat goed?

De voorzitter: Estié.

De heer Gundogdu: Estié, sorry, sorry, sorry. U had het zojuist over innovatie en we weten allemaal, dat funderingsherstel heel veel geld kost. Maar kunnen we er nu al met de kennis van nu aannemen, dat als we innovatieve maatregelen nemen, dat de kosten

wat lager zullen uitkomen dan op dit moment de gemiddelde of de gangbare kosten voor funderingsherstel?

De voorzitter: Mijnheer Estié, kunt u ons hoop geven?

De heer Estié: Helaas zitten we met een aantal factoren, die ook de kosten gewoon verhogen. We hebben te maken met cao-stijgingen, we hebben te maken met een enorm grillige markt, grondstoffenmarkt. En we zien nog steeds dat kosten, bijvoorbeeld van vergunningverlening, dat dat nog steeds ook een behoorlijke rol speelt, van vertraging in het proces.

En ik denk dat, dat stukje kan je als gemeente gewoon wat aan doen. Heel simpel, als die funderingsaannemer ja, ik weet, dat het voor sommige partijen wat onkies is, maar die zal toch met een busje met materiaal ergens moeten komen. Als je dan bijvoorbeeld een dag aan het steggelen bent met een gemeente, of je een parkeervergunning kan krijgen. Ik bedoel, daar kan je gewoon heel veel in faciliteren. Gewoon, dat is misschien een heel stom voorbeeld maar die rekening wordt daar gewoon bij neergelegd. En daar heb je als gemeente invloed op hè, want daar zitten we hier voor.

De voorzitter: Helder.

De heer Estié: En innovatie vindt nog steeds plaats, omdat er natuurlijk ook gewoon concurrentie plaatsvindt, maar er zitten ook bepaalde innovatieve technieken bij. Ja, die zullen wel beproefd moeten worden. En je ziet vaak dat, die ondernemer is vaak gebonden aan regels die in normen zijn vastgelegd, waarbinnen dat werk uitgevoerd moet worden. Ja, als die een innovatie toepast, wie draagt dan de risico voor de innovatie? Ja, die particulier, als ik daar even van uitga, die heeft vaak, die kan dat risico niet dragen. Want als die innovatie tegenvalt, als een funderingsherstel daardoor duurder uitvalt, dat risico kan de particulier vaak niet dragen. En daar zie je dat bijvoorbeeld partijen als woningbouwcorporaties en die voorbeelden zijn er ook in den lande, bijvoorbeeld wel kunnen helpen. Om te zeggen van, oké, we hebben hier wat. Dat is makkelijker te doen hè. Hoeven we niet voor op landelijk beleid te wachten. Maar die kunnen wel zeggen, we stellen een stukje budget beschikbaar. Oké, valt het tegen bij dat, één of twee pandjes, dan doen we het niet voor de rest. Valt het mee, dan pakken we in het hele traject een baat mee.

De voorzitter: Ja, dank u wel. Uw laatste vraag, mijnheer Gundogdu.

De heer Gundogdu: Ja, voorzitter, dank je wel. En dat is aan Trivire, mijnheer Molenaar. Mijnheer Molenaar, we weten allemaal, dat de corporaties een enorme opgave hebben. En als wij kijken zeg maar naar de opgave, wat u tot krijgt en de mate, waarin zeg maar funderingsprobleem, de aanpak funderingsproblemen belangrijk worden ervaren, welke schaal zou u dat dan willen aangeven? Omdat ik, even toevoeging, voor het eerst eigenlijk een corporatie met funderingsproblemen, aanpak voor funderingsproblemen hoor spreken.

De voorzitter: Mijnheer Molenaar.

De heer Molenaar: Als, belangrijk. Het is een groot risico voor ons. Het gaat om forse herstelkosten, dan wel als het de keuze wordt sloop-nieuwbouw, dan gaat het ook om forse kosten met forse impact. Ook voor bewoners, in beide gevallen. Dus inderdaad, heel belangrijk. En in bredere zin zijn we sowieso steeds meer aan het kijken van, een veranderend klimaat, wat betekent dat voor onze woningen? En dan heb je het niet alleen over de verduurzamingsopgave, maar dus ook over funderingen. Je hebt het ook over wateroverlast, waar het is over gegaan. Je hebt het over hitte in de zomer. Dat zijn allemaal opgaven, die we op termijn op ons af zien komen, maar waar we nu al langzaam aan het voorsorteren zijn. Omdat, als die opgave in één keer komt, wordt hij te groot. Dus die moet je echt uit, over de tijd uitsmeren.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Molenaar. Mijnheer Damen, ik heb u daarnet ook gezien.

De heer Damen: Ja. De heer Molenaar had het al eerder over, dat geleidelijk afwaarderen. Dat doen coöperaties ook, maar particulieren doen dat nou net niet. En als dat moet gebeuren, want zeg maar dat Fonds Funderingsherstel gaat niet alle pijn wegnemen. En bij een aantal panden zal de pijn vrij fors zijn. Zijn er ervaringen met het ja, het stimuleren van het geleidelijk afwaarderen van het eigendom bij particulieren? Want dat is ...

De voorzitter: Ik denk niet, dat mijnheer Molenaar daar echt over gaat en ... Ja, maar u bent nog niet geweest.

De heer '51...': Nee, het is natuurlijk zo, dat heb ik ook in de presentatie eigenlijk gewoon gezegd, dat ze dat, eigenlijk dat ook niet willen hè. Dus je ziet, dat de particulier echt de kop in het zand steekt. Ook niet meldt, dat hij een probleem heeft. En wat wij ook vinden. Zeg, dat die makelaar eigenlijk de verkoop moet helpen, maar ook de koop moet beschermen. En dat ziet dus helemaal niet gebeuren. Dus qua afwaarderen van de particulier is in mijn optiek, helemaal geen sprake. Want hij ziet alleen maar de woningen omhoog gaan, vier tot zeven procent per jaar. En die afwaardering komt dus niet. Maar wat wel wordt gezegd is natuurlijk, dat zie je ook de banken en de verzekeraars met klimaatlabel, of het waterlabel. Dus de funding moet wel kloppen van een hypotheekverstrekker. Dus als een woning drie ton waard is en het is eigenlijk maar een ton minder waard, maar twee ton en je hebt 240.000 euro hypotheek. Daarom zie je ook, dat de banken en de verzekeraars nu eindelijk een keer aan tafel komen sinds twee, drie jaar, om over te praten. Hun zien nu ook pas, eigenlijk pas de noodzaak, dat de funding van hun bezit niet meer klopt.

De voorzitter: Dan sta je op twee manieren onder water.

De heer '51...': Ja.

De voorzitter: Mijnheer Van den Berg.

De heer Molenaar: Ik kan hier nog ...

De voorzitter: U kort aanvullen, mijnheer Molenaar? Goed.

De heer Molenaar: Het klopt, dat de afwaardering inderdaad op de particuliere markt, nog niet zichtbaar is. Wij nemen dat op in onze boeken, maar particulier zie je het niet. Ik denk wel, dat hij langzaamaan zou moeten gaan. Dat zit er vanuit de bank- en verzekeraarswereld. Daar wordt ook op die kant naar gekeken. En een mooi vergelijk is denk ik, hoe nu het gaat met het energielabel. Je ziet dat slecht geïsoleerde woningen, die doen het toch minder goed op de markt. Daar zijn we ongeveer al tien jaar mee bezig. De hele van het gas af verhaal, dat zit er nog niet in. Dat zal daar ook geleidelijk gaan landen. Als je elk jaar een beetje van het verlies moet nemen, ja, dan heb je iets minder waardevermindering. Daar komt het dan op neer. Maar dan heb je nog steeds waardevermindering. Ja, dan is het een heel ander verhaal, dan wanneer je het in één klap moet nemen. Dat is eigenlijk, de banken op aansturen.

De voorzitter: Dank u wel, voor de aanvulling. Mijnheer Van den Berg en dan die kant en dan die kant. Dus u bent de vierde, mijnheer Den Hartog.

De heer Van den Berg: Dank, voorzitter. Ja, ik heb nog een vraag inderdaad, ook aan de heer Molenaar. Ziet Trivire ook ja, een rol om woningeigenaren te activeren of in ieder geval ook daarin te betrekken, om awareness te krijgen over de problematiek? En, in het, in de uitvoering ook mogelijk misschien wel koppelkansen met woningeigenaren in hetzelfde gebied.

De voorzitter: Mijnheer Molenaar.

De heer Molenaar: Heel kort antwoord, nee en ja.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Molenaar: Een korte toelichting. We mogen niet het, zeg maar de verantwoordelijkheid van eigenaren overnemen, dat ligt echt bij eigenaren. Maar koppelkansen in het gebied. Ik noemde niet voor niets, gebiedsontwikkeling in mijn presentatie. Afhankelijk van de situatie zijn die denk ik, er wel. En dat is iets, waar je over moet nadenken. En gebiedsontwikkeling is ook iets van tien jaar of misschien wel langer, dus ook daar is het lang vooruitkijken.

De voorzitter: Dank u wel. U wil kort aanvullen, mijnheer Kersemaker?

De heer Kersemakers: Ja, wat je ook heel vaak hebt, kan je het betalen die, dat funderingsherstel? Dat heeft te maken natuurlijk met de waarde van de woning, long term value en ook je inkomen. Dus, als je inkomen te weinig is en de waarde van je woning is ook te weinig, ja, dan wordt dit herstel bijna onbetaalbaar. Dus als mensen heel veel geld hebben en overwaarde hebben, lukt het meestal wel en anders, lukt het meestal niet.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Laban.

De heer Laban: Ja, dank, voorzitter. De wethouder zit niet aan tafel, maar hij luistert gelukkig wel mee. Ik heb heel goed geluisterd naar mijnheer Estié, over die vergunningverlening en de mogelijke verhoging van kosten daarvan zeg maar, voor

woningeigenaren, ook corporaties en zo natuurlijk. Dus, ja, ik wil toch, eigenlijk zou ik een soort terugkoppeling willen van de wethouder, dat het aandacht heeft en ook ...

De voorzitter: Het is nu een beeldvormende sessie. Ik denk, dat we het niet politiek moeten maken. We hebben ook allerlei heel inventieve vragen.

De heer Laban: Ja, het is wel, in die zin wel technisch, omdat het kostenverhogend kan werken.

De voorzitter: Ik zou bijna zeggen, dan moet u hem, dan zou ik hem schriftelijk stellen. Want het is eigenlijk niet gebruikelijk bij beeldvormende sessies, dat we de wethouder hiermee gaan belasten.

De heer Laban: Nee, dat klopt. Maar ...

De voorzitter: Goed.

De heer Laban: Hij heeft het gehoord.

De voorzitter: En u kent hem. Is goed.

De heer Laban: Maar ik heb nog een vraag aan Trivire. Vraag aan Trivire is, heeft u ook gemengd bezit hè, waar jullie eigenaar zijn en kopers onderdeel zijn van een appartementencomplex? Hoe ziet u mogelijkheden, om dat op te lossen en verwacht u daarin problemen ook met de eigenaar dan?

De voorzitter: Gemengd bezit, heeft Trivire dat?

De heer Molenaar: Ja, we hebben gemengd bezit. Met name naoorlogs gestapeld bezit, waar dat speelt. Qua funderingen staan die meestal op betonpalen, dus qua funderingen maak ik me daar niet zorgen om. Wat wel nu actueel is, is de hele verduurzamingsverhaal. Dat speelt gewoon nu, bijvoorbeeld in Crabbehof.

De voorzitter: Ja. Maar dat is een ander probleem. Ik had er nog twee en daarna wil ik een beetje richting afronding. Mijnheer Hartmeijer en mijnheer Den Hartog.

De heer Hartmeijer: Ja, dank, voorzitter. Ik weet niet zeker aan wie ik de vraag kwijt kan, maar dat zie ik dan wel. We hebben natuurlijk een historische binnenstad. Heel veel oude woningen, heel veel oude panden. Een deel staat op palen, maar een deel staat ook op ondiepe fundering. Ik vond het wel exemplarisch, dat de Hofstraat als, bij twee presentaties als afbeelding toegevoegd werd. Die staan behoorlijk scheef, die woninkjes geloof ik. Maar ik hoorde net tussendoor eventjes met de stoelwisseling van, uit de gemeente, dat dat, dat het heel moeilijk is. Dus ik wilde toch vragen, ja, wat is nou toch het perspectief voor die woningen in de oude binnenstad of in een oude binnenstad? Wat, kan daar iets over verteld worden?

De voorzitter: Ja, mijnheer Estié.

De heer Estié: Ja, dank u wel. Ik heb daar een algemeen antwoord op. Kijk, in het verleden werd er natuurlijk gebouwd op de gebieden, waar je ook technisch het beste

kon bouwen. En ik denk, dat dat ook voor een deel van de Goudse binnenst... of voor de Goudse? Sorry, voor de Dordtse binnenstad zo is. Ja, ik ben vandaag veel op pad geweest, voor de Dordtse binnenstad is geweest. En nou ja, nee, dat klopt. Maar dat is hier ook denk ik, een heel belangrijk punt.

De voorzitter: Dus u kunt rustig gaan slapen.

De heer Estié: Nou ja, dat wil ik niet zeggen. Dat wil ik niet, nee, dat wil ik niet zeggen. Maar we zijn natuurlijk, later in de tijd zijn we gaan bouwen in gebieden, waar we eigenlijk beter niet hadden kunnen gaan bouwen. Dat is ook in de briefing, die hier vooraf door de collega van de gemeente is verteld. En dat speelt daarin een rol. Die panden hebben natuurlijk ook wel een technische veroudering, dus daar zou je natuurlijk wel een stuk herstel kunnen doen. Maar daar is het ook economisch om het herstel te doen, of maatschappelijk-economisch ...

De voorzitter: Ik ga naar mijnheer Den Hartog.

De heer Den Hartog: Dank u, voorzitter. Ja, ik ben nog even op zoek naar kijk, de totale grootte, de omvang van het probleem is me duidelijk. Maar ik heb verschillende geluiden gehoord over ja, het deel wat urgent is, wat op korte termijn moet. Ik hoorde bijvoorbeeld mijnheer Molenaar zeggen, dat er een klein deel urgent is. Waarbij er gezegd werd, binnen twintig jaar. Maar ik heb de heren De Jong en Zandbergen gehoord van, vijf procent moet eigenlijk op zeer korte termijn en dan ook nog eens vijfenveertig procent binnen vijftien jaar. Ja, dat maakt nogal uit van, wat de aanpak is voor de voor de korte termijn, dus ...

De voorzitter: Mijnheer De Jong popelt, om wat te gaan zeggen.

De heer De Jong: Dat zijn getallen van vergelijkbare projecten elders, dus zijn geen, niet gebaseerd op Dordtse data. Maar daar, zien we die verdeling steeds terugkomen. Het zou mooi zijn als het hier ook zo is, want dan, vijf procent is minder als de helft, bijvoorbeeld. We gaan het zien.

De voorzitter: Dank u. Allerlaatste vraag. Want na een laatste, komt er ook een allerlaatste, heb ik net gemerkt. Mijnheer Noldus.

De heer Noldus: Ja, voorzitter. Ik had mijn handje al opgestoken. Ik dacht, dat ik al genoteerd was. Voorzitter, dank voor deze laatste beurt. Ik heb een vraag, eigenlijk twee vragen nog. We hebben een aantal keer gehoord als belangrijkste advies om, dat loket is heel belangrijk, dat mensen dat kunnen vinden en weten te vinden. Dat is een aantal keer genoemd als heel belangrijk punt. Ook een aantal keer genoemd, het voorbeeld in Dordrecht. Vraag die ik daarbij heb. Is dat loket wat we nu in Dordrecht hebben, ook het advies, het loket wat jullie zouden adviseren? Of, zijn daar nog stappen in te nemen, die we als Dordrecht in ofwel de functionaliteit of de bemensing, ofwel de bekendheid van het loket zouden adviseren?

De voorzitter: Mijnheer De Jong.

De heer De Jong: Ja, dat is altijd een bekende vraag bij elke gemeente. Want aan de ene kant, wil je je bewoners heel goed informeren, wil je ze helpen op alle gebieden. Aan de andere kant, zie je ook gemeenten zeggen, ja, maar wat kunnen we ze bieden? Weet je, je maakt mensen bang, et cetera. Ik denk dat je, wat nu is, is dat het een vraagbaak is. Je kan daar melden, digitaal.

We zien bijvoorbeeld, Arnhem hebben we gewoon één keer in de maand in een wijk waar veel speelt, hebben we gewoon een spreekuur, waar mensen, zitten in een soort wijkgebouw. Daar komen mensen binnen en die praten en die, dan ga je de diepte in hè. Dus er zit gewoon een consulent, zeg maar. En ik zou voor dat laatste pleiten op moment, dat je weet waar en hoe die omvang in Dordrecht is. Dus als je zegt, goh, bijvoorbeeld in Krispijn is veel, ik noem maar gek, of in het landelijk gebied. Kijk dan naar, waar je iets meer kan doen en kan verwijzen naar andere ja, hulp. Wat kan je zelf al doen met dat meten, et cetera? Dus meer reageren, dan alleen maar een e-mailtje terugsturen.

De voorzitter: Dank u wel. Dank u wel. Mijnheer Noldus, dat was hem?

De heer Noldus: Ja, de tweede vraag, voorzitter, was als u me inderdaad nog toestaat, gaat meer ... We hebben een aantal dingen gehoord over lobby, de gemeente. Is het misschien vier verschillende kanalen betrokken ook bij lobby richting het Rijk. De partijen hier aan tafel, waarvan dank dat jullie hier zijn trouwens, enorm waardevol hebben daar, zijn daar onderdeel van. We zien hier ook met zijn allen, we zijn allemaal lokale partijen, maar een aantal van ons heeft ook collega's in Den Haag zitten. Wat zou u ons willen meegeven, wat we onze collega's in Den Haag meenemen? Gezien ook, het proces en de afstemming, die daar nog loopt en besluitvorming, die daar nog plaats moet vinden.

De voorzitter: Mijnheer De Jong, paar korte tips.

De heer De Jong: Ga naar Den Haag toe en naar je zeg maar, van het CDA of de PvdA-GroenLinks. We hebben laatst voorgesteld en aan de nieuwe kabinetsleden. Er is een briefing geweest van, goh, kom kijken. Dan gaan we kijken in Haarlem, hoe gaat het, funding op staal heel veel ook. Enzovoorts. Een datum geprikt. We komen, uiteindelijk komt er één Kamerlid want ja, er spelen ook een hoop andere dingen. Dus het is wel heel belangrijk, dat jullie het ook, vanuit je eigen kanalen dat ook doen. De tweede is, is een bestuurlijk overleg tussen een aantal partijen, hier zitten wij, een aantal grote gemeentes, Rotterdam, maar daar zit Dordrecht ook bij. Rik zat daarbij. En daar is weer een vervolgspraak gemaakt, Rik. Prima verhaal, wat je daar vertelt, dat mag je wel zeggen. Ja, dat zeg ik dan maar.

De voorzitter: Hij vertelt altijd prima verhalen, zegt hij.

De heer De Jong: Oh, is het er zo één? Nee, hoor. Ik zou ook zeggen, dan zou ik het wel wat anders zeggen, als het niet zo was, natuurlijk. Dan zou ik niet zeggen, slecht, maar goed. Dus dat is wel heel belangrijk. Hou dat stokje vast, want daar zit wel Chris Kuipers of de hotemetoten, de bobo's, die Mona Keijzer wijzer moeten maken. Laat ik het even zo zeggen. Oké.

De voorzitter: Dank u wel. Dus de landelijke partijen, vooral hun eigen fracties in Den Haag bestoken. U had nog een nabrander.

De heer Laban: Ik hoop het niet, maar ... Als het gaat over ja, de funderingen, die hebben een ander zettingsgedrag, dan de openbare ruimte. En als je het hebt over de prioritering dan zou ik ook, het geldt ook voor Den Haag, ook kijken naar de prioritering van de openbare ruimte. Waar staat de gemeente met ja, met de rug tegen de muur om nog die openbare ruimte langer zeg maar ja, te kunnen laten functioneren? En dat in combinatie dan oppakken. Dus die wijk misschien nog vijf jaar of tien jaar en in die andere wijk misschien nog twintig jaar. Op die manier zeg maar, de routekaarten ook tekenen, zeg maar.

De voorzitter: Dank u wel, voor deze aanvulling. Collega's, ik wil naar een afronding. En de vraag is natuurlijk, wat gaan wij met al deze informatie doen? Dit was een beeldvormende sessie. We kunnen zeggen, mooi, maar ik weet eigenlijk nog niet voldoende, ik wil er nog één. Kan. U kunt ook zeggen, we weten wel voldoende en dan zijn er ook weer twee mogelijkheden. Dan kan die gewoon naar de raad. U kunt ook kiezen voor een oordeelsvormende vergadering met een paar leuke politieke vragen, die er dan wel moeten zijn. En dan is er een meerderheid nodig van het aantal fracties. Mijnheer Laban, u heeft een idee.

De heer Laban: Ja, voorzitter. Ik heb gehoord, dat er een aantal rapporten richting het einde van het jaar nog bekend worden. En ja, het lijkt mij als we inderdaad een goede afweging willen maken, willen we oordeelsvormend, besluit, wat dan ook, om toch die rapportage af te wachten. Om meer informatie te hebben, om op basis daarvan een besluit te kunnen nemen. Dus het lijkt mij, dat we mogelijk een nieuwe oordeelsvormde vergadering ergens begin volgend jaar, zouden moeten plannen.

De voorzitter: Stel deze vraag eigenlijk alleen aan de ... Mijnheer Schalken.

De heer Schalken-den Hartog: Ja, voorzitter. Voor nu in ieder geval ook, denk ik namens iedereen en andere mensen hebben ook al gezegd, dank aan alle insprekers voor alle informatie, die we hebben gekregen. We kunnen nu eigenlijk naar mijn idee, weinig oordeelsvormend doen. Maar met in, de informatie die eraan komt, is het wel belangrijk, dat we gewoon actief op de hoogte blijven van ja, de problematiek en de uitdagingen die daaraan vastzitten. Dus het lijkt me goed, om in ieder geval richting de wethouder aan te geven, wanneer die nieuwe informatie er is. Om weer zo'n soort sessie te organiseren.

De voorzitter: Ik zie wat mensen knikken. Mijnheer Damen.

De heer Damen: Ja, voorzitter. Ik zit nog met de vraag, of de spanning die er zit tussen wat in de vorige vergadering is gezegd, dat we niet actief voorlichten over waar de problemen zitten. Terwijl, we wel moeten werken aan een, hoe werd dat genoemd, het geleidelijk aan, afwaarderen van particulier bezit. Daar zit een soort spanning in. Als we niet voorlichten waar de problemen zitten, gaan mensen zich daar ook niet op, gaan ze daar ook niet op anticiperen.

De voorzitter: Concreet, wat is uw voorstel?

De heer Damen: Dat we daar wel een, dat we aan de wethouder vragen, om daar iets verstandigs over te bedenken.

De voorzitter: Dus ook hier weer eigenlijk niet alleen, de wethouder moet ons informeren, maar hij moet ook echt daadwerkelijk aan de slag met informatievoorzieningen richting bewoners. Aan de wethouder, die zit achter ons en die knikt. Dat betekent, dat hij het gaat doen. We hebben het in de vorige sessie ook nog even gehad over Bloemhof, mogelijk excursie om daar gaan kijken. Is daar veel belangstelling voor? Dan wil ik even wat vingers zien. Ja, dat is een meerderheid, dus ... Een werkbezoek aan Bloemhof, om daar een keer te gaan kijken. Hij wordt genoteerd door de griffie. Dan denk ik, dat de conclusie is, dat deze in ieder geval voorlopig, dat er voldoende informatie is. Dat we niet op dit moment verder willen met een oordeelsvormende vergadering, maar dat we wel op de hoogte gehouden willen worden van alle ontwikkelingen, die er zijn op dit gebied. En dat we verwachten, dat het college ook actief de burgers informeert over mogelijke afwaardering en dergelijke, van hun particulier woningbezit. Helder zo? Dan ga ik nog een keertje, het is al door velen gebeurd en ik denk, terecht iedereen, die hier vandaag ingesproken heeft, hartelijk bedanken. We zijn heel wat wijzer geworden, denk ik. Ook mevrouw Kelder daar. Dus ik dank u vriendelijk. Ik dank de collega's voor hun betrokkenheid. Ik wens iedereen nog een genoeglijke avond, wel thuis en ik sluit de vergadering. Dank u.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 2024.

De griffier,

De voorzitter,

A.E.T. Wepster

P.A.C.M. van der Velden